

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять сьома

Стенограма пленарного засідання
20 серпня 2024 року

Київ 2024

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ОДИНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина тридцять сьома

*Стенограма пленарного засідання
20 серпня 2024 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ

Засідання перше
(Вівторок, 20 серпня 2024 року)

Частина тридцять сьома

Проведення сигнального голосування для прогнозування результатів розгляду питань порядку денного	...7
Внесення змін до деяких законів України щодо діяльності в Україні релігійних організацій	...7
Виступ представника Національної збірної команди України на XXXIII Олімпійських іграх БЕЛЕНЮКА Ж.В.	...7
Виступи уповноважених представників депутатських фракцій і груп	...10
Заява депутатських фракцій	...17
Прийняття в першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо позбавлення державних нагород за популяризацію або пропаганду держави-агресора чи вчинення інших протиправних дій проти України»	...18
Прийняття в першому читанні за основу з доопрацюванням положень відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України проекту Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо права на податкову соціальну пільгу у разі позбавлення державних нагород»	...25
Внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України	...29

Прийняття рішення про запрошення на наступну частину триваючого пленарного засідання Верховної Ради України міністра енергетики України	...33
Оголошення заяв народних депутатів України щодо голосування	...34
Прийняття Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин» з пропозиціями Президента України	...34
Внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю	...35
Внесення зміни до статті 3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей»	...39
Внесення змін до:	
статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин»	...45
Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану	...48
Прийняття Постанови Верховної Ради України «Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань використання коштів державного бюджету України, спрямованих на облаштування фортифікаційних споруд та інженерних загороджень на лінії зіткнення, а також на виготовлення та закупівлю безпілотних літальних апаратів та засобів радіоелектронної боротьби для військових частин і підрозділів Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань»	...55

Ратифікація:

Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в програмі Союзу щодо боротьби із шахрайством ...62

Фінансової угоди «Програма відновлення України III» між Україною та Європейським інвестиційним банком ...67

Грантової угоди між Урядом України та Урядом Французької Республіки щодо сприяння відновленню та підтримці критичної інфраструктури та пріоритетних секторів економіки України ...72

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
20 серпня 2024 року, 12 година 6 хвилин
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати України, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, я звертаю увагу, що згідно з прийнятою Верховною Радою України постановою усі присутні на пленарному засіданні не повинні поширювати інформації щодо його початку, перебігу та прийнятих у парламенті рішень раніше ніж через годину після оголошення перерви у пленарному засіданні. Прошу всіх колег неухильно дотримуватися прийнятого українським парламентом рішення та відповідально поставитися до забезпечення безпеки єдиного законодавчого органу нашої держави.

Шановні колеги, у разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні народні депутати, давайте привітаємо з днем народження нашого колегу народного депутата України Володимира Леонідовича Гевка, фракція «Слуга народу». Бажаємо міцного здоров'я, плідної роботи і нових досягнень в ім'я України.

Шановні народні депутати, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, минає 909-й день незламної боротьби українського народу проти повномасштабної збройної агресії російської федерації. Кожного дня ми переживаємо терористичні атаки з боку агресора, які забирають життя невинних українців, у тому числі дітей, руйнують об'єкти критичної інфраструктури, пам'ятки культурної спадщини, домівки наших співвітчизників. Нещодавно ворог спричинив пожежу на території окупованої Запорізької атомної електростанції. Своїми злочинними діями він і далі намагається маніпулювати і провокувати, завдаючи чергових підступних ударів та наражаючи на небезпеку мільйони мирних людей. Попри всі складнощі і постійний натиск ворога, зокрема на покровському напрямку, наші воїни чинять рішучий опір армії окупантів,

героїчно виконуючи надскладні бойові завдання, та проводять важливі стратегічні операції, виявляючи винятково особисту мужність, самовіддачу та вірність присязі заради України.

Шановні колеги, прошу вшанувати хвилиною мовчання світлу пам'ять наших захисників і захисниць, які віддали життя, захищаючи Україну, а також всіх мирних громадян, які загинули внаслідок злочинних дій агресора.

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 28 Регламенту Верховної Ради України перед початком розгляду питань порядку денного пропоную провести сигнальне голосування. Нагадую, необхідно одночасно утримувати сенсорну кнопку та зелену кнопку «За» до появи результатів голосування на табло.

Прошу взяти участь у сигнальному голосуванні. Прошу голосувати.

«За» – 271.

Проголосували: за – 271, проти – 7, утрималися – 4, не голосували – 41. Все, як завжди.

Шановні колеги, я прошу зайняти свої місця. Перелік питань, який був попередньо узгоджений на засіданні Погоджувальної ради, вам надано. Переходимо до його розгляду.

Шановні колеги, на засіданні Погоджувальної ради було прийнято рішення проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності в Україні релігійних організацій» ([№ 8371](#)) розглядати в другому читанні без обговорення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проєкту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо діяльності в Україні релігійних організацій» ([№ 8371](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Вітаю, колеги. По фракціях покажіть, будь ласка.

Шановні колеги, рухаємося далі.

На засіданні Погоджувальної ради ми ухвалили рішення привітати наших олімпійців з вагомими результатами, здобутими на Олімпійських іграх у Парижі. Висловлюємо щирі вітання переможцям та медалістам, а також усім членам української олімпійської збірної з успішним завершенням змагань. Кожен

з наших спортсменів здобув цінний досвід, хтось встановив особисті рекорди, а хтось виборов олімпійські медалі. Всі вони гідно представили Україну на міжнародній спортивній арені.

Прошу увагу на екран.

(Трансляція відеозапису).

Шановні народні депутати, до залу засідань Верховної Ради України для виступу від імені олімпійців запрошується наш колега – перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, олімпійський чемпіон 2020 року, призер Олімпійських ігор 2016, 2024 років Жан Венсанович Беленюк *(Оплески)*.

БЕЛЕНЮК Ж.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую. Безмежно радий сьогодні бути присутнім тут і хочу порушити тему не порядку денного, а підсумків XXXIII Олімпійських ігор, які пройшли в Парижі.

Але спочатку хочу подякувати нашим Збройним Силам України, нашим військовим, захисникам і захисницям, енергетикам, медикам, усім тим людям, які зараз стоять на сторожі і захисті нашої Батьківщини від ворога, кожного дня долаючи серйозні перешкоди на шляху *(Оплески)*. Але впевнений, що це все виллється в нашу майбутню перемогу. Саме завдяки їм ми, олімпійці, мали змогу виступити на цих Олімпійських іграх, хоча готувалися і без світла, і зі зруйнованою інфраструктурою.

Ця війна торкнулася абсолютно кожного олімпійця, кожного українця. Звісно, що хтось втратив дім, хтось втратив рідних та близьких, хтось втратив свою надію, тому що росія вбила близько 500 українських атлетів, які були чемпіонами Європи, чемпіонами світу, які мріяли про свій п'єдестал на Олімпійських іграх, але через цю війну вони вже ніколи, на жаль, не зможуть вийти на нього.

Я хочу закликати вшанувати наших атлетів і всіх загиблих на цій війні хвилиною мовчання.

(Хвилина мовчання).

Дякую.

Росія загалом зруйнувала понад 500 інфраструктурних об'єктів спортивної направленості. Я хочу вам сказати, що для нас було принциповим не допустити росіян на ці Олімпійські ігри. Нам вдалося це зробити. Їх там не було, дякуючи зусиллям українського парламенту, Президента України, уряду, журналістів, громадських діячів, які долучилися до цієї ініціативи – ми вибили русню з Олімпіади *(Оплески)*.

Чесно кажучи, всупереч такій нелегкій підготовці, наші українські атлети змогли себе проявити. Вони були амбасадорами на цьому заході, тому що були не лише в якості спортсменів, які...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, завершити, якщо ви не проти. Я думаю, Жан Венсанович заслужив це.

Жане Венсановичу, попри те, що там ти завершив кар'єру, тут її ти починаєш.

БЕЛЕНЮК Ж.В. Дякую. В нелегких умовах йшла підготовка, як я вже зазначив, без світла, зі зруйнованою інфраструктурою, часто далеко від Батьківщини, але, тим не менш, наші атлети змогли себе проявити, показавши найкращий результат за 12 років. Це попри війну і зруйновану інфраструктуру.

І всі ви, напевно, дивилися за перебігом подій на Олімпійських іграх. Всі ви вболівали за нашу команду шаблісток на чолі з Ольгою Харлан, які вибороли золоту медаль, здобули цю перемогу. Я хочу озвучити всіх, хто здобув ці звитяги.

Наші золоті медалістки: Ольга Харлан, Аліна Комащук, Олена Кривацька та Юлія Бакастова (*Оплески*).

Всі вболівали за Ярославу Магучіх, яка вчергове виборола золоту медаль. А як бився наш Олександр Хижняк, який не дав жодного шансу нікому, просто знісши всіх на ринзі! (*Оплески*).

Я впевнений, що після цього сотні, тисячі дітей будуть ходити на спортивні секції, займатися тим чи іншим видом спорту і прославляти в майбутньому нашу державу. Три рази ми слухали гімн України на цих Олімпійських іграх.

Крім того, срібну медаль завоював Сергій Куліш у стрільбі (*Оплески*). Нам це, до речі, дуже необхідно зараз, вміти вправно стріляти. Ілля Ковтун – срібна медаль у спортивній гімнастиці (*Оплески*). Парвіз Насібов – срібна медаль в греко-римській боротьбі (*Оплески*). Людмила Лузан, Анастасія Рибачок – срібні медалі в змаганнях з веслування на байдарках та каное (*Оплески*).

Бронзові нагороди Олімпійських ігор у Парижі отримали: Ольга Харлан, бронзова медаль у фехтуванні (*Оплески*); Ірина Геращенко – бронзова медаль у легкій атлетиці (стрибки у висоту) (*Оплески*); Михайло Кохан – бронзова медаль у легкій атлетиці (метання молота) (*Оплески*). І ваш покірний слуга виборов бронзову медаль і таким чином зібрав всю колекцію олімпійських медалей: золото, срібло та бронзу (*Оплески*).

Ми отримали двадцять друге місце в загальнокомандному підсумку. Дякую парламенту, який постійно підтримує законодавчі ініціативи (більш ніж 300 голосів ми маємо постійно). В цьому результаті є суттєва доля вашої підтримки.

Спорт – це така штука, де ти можеш готуватися дуже довго і прискіпливо, але так стається, що не виходить і бувають невдачі. Я хочу побажати всім спортсменам не зупинятися, а йти далі та вірити в свою олімпійську мрію, тому що, я впевнений, вони продемонструють це на наступних Олімпійських іграх в Лос-Анджелесі. До речі, хочу подякувати всім тренерам, всім людям, які готують наших олімпійців, тому що без їх підготовки не було б цього результату (*Оплески*). Дякую.

Наприкінці цього виступу я хочу зазначити, що наша команда була максимально об'єднана розумінням, в якій ситуації знаходиться країна, що потрібно доносити проукраїнські наративи на весь загал. Нам треба розповідати про те, що війна продовжується в нашій країні і кожного дня вбивають українців, кожного дня руйнують наші міста і села, нам потрібна допомога з усього світу. Ми максимально ретрансливали цю інформацію на весь загал. Я сподіваюся, що вона допоможе, що ми впоралися з цією задачею. Я закликаю всіх нас бути так само об'єднаними навколо однієї мети – перемоги нашої країни над агресором (*Оплески*). Дякую.

І ще одне. Щойно я проїжджав блокпост. Там багато мітингувальників, які нагадують нам про те, що у нас є багато військовополонених (*Оплески*). Ми повинні про це пам'ятати кожного дня і зробити як держава максимум для того, щоб вони повернулися на Батьківщину.

Слава Україні! Слава українському спорту! В добру путь! (*Оплески*).
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ще раз висловлюємо глибоку вдячність нашим спортсменам-олімпійцям та всім, хто був долучений до їх підготовки. Ми пишаємося нашими героями та бажаємо їм подальших спортивних успіхів в ім'я України.

Шановні народні депутати, на засіданні Погоджувальної ради ми домовилися надати по 3 хвилини для виступів уповноважених представників депутатських фракцій і груп.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи.

Слово надається народному депутату Величковичу Миколі Романовичу, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ВЕЛИЧКОВИЧ М.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Петру Олексійовичу Порошенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Петро Олексійович Порошенко. Будь ласка.

ПОРОШЕНКО П.О., член Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дорогі друзі! Сьогодні насправді великий історичний день. Дивні діла твої, Господи, бо влада методично і послідовно блокувала майже п'ять років ухвалення закону про заборону РПЦ в Україні. Яких тільки нісенітниць ми з вами

не слухали: і про те, що це є технологія Порошенка про розкол суспільства, і телеграм-канали Банкової доповідали, що це є Вашингтон, який категорично проти цього. Я хочу наголосити, це фейк, який придуманий у Москві. Нарешті – чудодійне зцілення.

Ви не уявляєте собі, наскільки я радий, коли весь зал об'єднано голосує закон про заборону «п'ятої колони» в Україні. Але це не лише наша з вами перемога, це перемога всього українського народу, це перемога Української держави і врешті-решт перемога здорового глузду. Армія, мова, віра стали зараз загальнонаціональною ідеєю.

Я дякую всім політичним силам. Я дякую кожному народному депутату, який натиснув кнопку за цей закон. Я наголошую, що це питання не церковне, це питання державотворче, це питання національної безпеки, бо кіріл як генерал ФСБ постійно і щоденно атакує Україну і молиться за знищення нашої держави.

Страшно навіть уявити собі, а що зараз було б, якби в 2018-2019 році наші зусилля щодо створення Православної церкви України і отримання Томосу не увінчалися б успіхом. Отже, сьогоднішній день – це не день розколу, а день єднання всього українського народу. Ми нарешті забороняємо РПЦ юридично, хоча Вселенський патріархат ще у 2018 році визнав цю структуру неканонічною. Тепер її місцева структура має дев'ять місяців для того, щоб визначитися, або вона іде до єдиної Православної церкви України, або до ростова і Москви. Ми протягуємо руку нашим православним братам, вірянам і патріотичним священникам: вас чекають у канонічній православній церкві.

Сьогодні крок до єднання, для утвердження національної незалежності. Армія, мова, віра! ЄС і НАТО!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик Сергій Ярославович, група «Партія «За майбутнє». Будь ласка, Сергію Ярославовичу.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановні українці! Рішення, яке щойно ухвалив український парламент, безперечно, увійде в історію, як і Об'єднавчий собор у 2018 році, який зробив можливим в Україні справжню європейську автокефальну православну церкву. Мені, як учаснику цих подій, це особливо приємно.

Але, приїхавши сьогодні з фронту, із Запорізького напрямку, я хотів би нагадати, що в парламенту є ще багато зобов'язань перед українським воїнством і українським суспільством.

Я багато чув від своїх побратимів слів на адресу парламенту, який більше місяця відпочивав. Я чув різне: ми важко працюємо в комітетах, в ТСК. Але я бачу зараз купу загорілих облич. Посвіжівші, енергійні, вас так не вистачає сьогодні на першій лінії, товариство! Можливо, тоді ви побачили б чим сьогодні хоче жити і живе фронт. ТСК щодо фортифікацій і дронів, яку з такими боями тут

створювали, за півтора місяці не провела жодного засідання. Вам не соромно? Учасники бойових дій з 24 лютого 2022 року не отримали жодного наділу землі, а з 1 січня латифундисти можуть і отримують. Вам не соромно?

Товариство, у мене є багато епітетів. Я максимально стримуюся і не хочу вас далі совістити, я не раз це робив з цієї трибуни. Не хочу закликати вас до порядку, згадувати ваші передвиборчі зобов'язання. Живіть з цим! Живіть з тим, що з 6 серпня триває Курська операція з відновлення справедливості, а сьогодні наші хлопці, які пішли туди першими, не захищені по нашому законодавству. Тільки сьогодні, через більш ніж два тижні, ми в першому читанні розглянемо законопроект і теж не дамо їм статусу учасника бойових дій. Вам не соромно перед родинами загиблих, а вони вже є, бо не фіалками москалі устилають наш шлях? Вам не соромно, коли військовослужбовці на тридцятому місяці війни з протягнутою рукою стоять і клянчать у українців, у волонтерів дрони? Вам не соромно? Це давно треба було вирішити і забезпечити армію від А до Я.

Я не хочу вас совістити. У кого совість була, у нього вона залишилася, але пам'ятайте, що прийде час, коли українці спитають кожного з вас: де ти був, коли я воював в окопі?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Павленку Юрію Олексійовичу, депутатська група «Платформа за життя та мир». Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Дорогий український народе! Загинуло, вбито російським окупантом за час повномасштабної війни 569 дітей. Тисячі поранених, десятки тисяч примусово вивезених, вкрадених з українських сімей, з української землі росіянами і білорусами. Сотні тисяч втратили власні домівки, свої школи, дитячі садки, своїх близьких і друзів.

Здавалося б, це становище, в якому сьогодні живе українська дитина, змусило б уряд створити ефективну систему швидкого реагування на кожну біду кожної конкретної дитини, яка потребує саме зараз у цю хвилину допомоги і захисту з боку Української держави. На жаль, бачимо протилежне. Кожне нове рішення уряду чи законодавча ініціатива, яка приходить у Верховну Раду від уряду, створена Міністерством соціальної політики, лише погіршує ситуацію, робить хаос, створює законодавчу розбалансованість, а фактично більшість цих рішень роблять становище дитини ще більш гіршим.

Як приклад, уряд приймає протизаконну постанову, якою дозволяє дітей до усиновлення влаштовувати в сім'ї. Чергова законодавча ініціатива, якою хочуть дозволити всиновлювати дітей сім'ям, які мають наркотичну, алкогольну залежність або проблеми психічного здоров'я. І таких прикладів, на жаль, багато.

Більше того, Кабінет Міністрів заблокував ухвалення більше двох років закон (проект [№ 7087](#)) з пропозиціями Президента України, який давав відповідь, що ж нам робити в цій критичній ситуації. Вилучивши і формалізувавши єдину норму, створили відповідну Державну службу України у справах дітей. І що? Ця служба відірвана від реальності, не має повноважень, очолюється людьми, які не знають законодавства, не розуміють проблем.

Саме тому з цієї трибуни звертаюся до Президента України, до кожного із вас, підписати відповідний закон (проект № 7087), притягнути до відповідальності посадових осіб, які своїми діями шкодять дітям. Настав час відправляти у відставку міністра соціальної політики. Сьогодні там небезпека для дітей України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Заремському Максиму Валентиновичу, фракція політичної партії «Слуга народу».

ЗАРЕМСЬКИЙ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 202, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Потураєву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микита Русланович Потураєв, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ПОТУРАЄВ М.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, я хочу подякувати всім, хто сьогодні натиснув кнопку за справжнє відновлення духовної незалежності України. Наступного року, якби ми сьогодні це не зробили, був би дуже сумний ювілей, бо могло б виповнитися 340 років з дня втрати Україною духовної незалежності. Але сьогодні ви всі, хто підтримав це історичне рішення, перервали цей ланцюг сумних і ганебних років. Сьогодні Україна завдяки вам, колеги, зміцнила свою справжню незалежність в усіх її аспектах.

Я хочу подякувати персонально Голові Верховної Ради Руслану Стефанчуку, Першому заступнику Голови Верховної Ради України Олександрю Корнієнку, заступниці Голови Верховної Ради України Олені Кондратюк. Вони особисто брали участь у процесі доведення цього проекту закону до найвищого рівня якості і внесення його в зал. Я хочу подякувати всім головам фракцій і груп, всім членам Погоджувальної ради, які підтримували цей законопроект. Ми відчували вашу підтримку. Я дуже вам дякую за вашу свідомість і патріотизм.

На цьому передаю слово своєму колезі, без якого теж не було б успіху сьогодні в залі, Олександрю Аліксійчуку.

АЛІКСІЙЧУК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,

регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 154, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Слава Україні! Страх, російські гроші і робота на ФСБ – це ті фактори, які працювали на те, щоб закон про заборону РПЦ не був прийнятий. Я вдячний за лідерство в цьому процесі Президенту Володимирі Зеленському, який через рішення РНБО дав доручення уряду подати відповідний проект до парламенту. Я вдячний всім колегам з патріотичних фракцій і груп за збір підписів. Я вдячний Президенту Володимирі Зеленському за лідерство у відновленні духовної незалежності нашої нації. Бо поки очільник філії московської церкви каже, що українцям Голодомор даний за їхні гріхи гордині, ми боремося пліч-о-пліч за відновлення, відродження сили нашої нації, бо це не кара – це злочин росії проти українського народу. Так, ми горді, вільні і незалежні.

А тим, хто сьогодні не голосував, я хочу сказати словами Кузьми Скрябіна: «Якщо ви справді українці, не цурайтеся, це наша земля. Не цурайтеся, це...»

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату України Коту Андрію Богдановичу, депутатська група «Довіра».

Бакунець. Будь ласка, Павле Андрійовичу.

БАКУНЕЦЬ П.А., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (*одномандатний виборчий округ № 122, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»*). Шановний пане Голово! Дорогі колеги, дорогі українці! Сьогодні історичний день, велична благодать Господня до всіх нас, до всіх українців. Дякую тобі, український воїне, за цю мужність, якою ти вселяєш великий дух віри. Дякую тобі, кожний українцю і українко, за те, що ви своїм бойовим духом, своєю вірою привели сьогоднішній парламент до цього історичного рішення. Адже ми зробили архіважливий крок на шляху повного розірвання і незалежності релігії в Україні від впливів московії.

Сьогоднішній день є вкрай важливим для кожного українця, для нашого майбутнього. Сьогодні такий самий величний день, як у 1991 році, коли наші колеги проголосували за незалежність України від московії. Так і сьогодні ви проголосували за незалежність української релігії від впливу московії. Ви розірвали ці кайдани, якими були скуті різні релігійні діячі. Це дуже важливо. Адже наш український народ з давніх-давен – віруючий народ, котрий має особливо міцну віру, яка допомагає кожному українцю ідентифікуватися, власне, від часів незалежності і ще століттями перед тим зазнавав впливу, коли кремль запускав своїх агентів у релігію, а відтак вони впливали на уми наших українців. Сьогодні це важливий крок до того, аби українські голови молилися там, де бажають, аби кожний ходив у ту церкву, де бажає, ніхто жодної церкви не закриває перед жодною людиною, ми просто припиняємо зв'язки релігійних кліриків, релігійних діячів в Україні, щоб не було у них зв'язку з московією. Це вкрай важливо. Моліться, віруйте в Бога, в людей, в українську армію і в українську перемогу. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шевченко від групи «Відновлення України». Він передає слово Дмитруку.
Артем Дмитрук. Будь ласка.

ДМИТРУК А.Г., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 133, Одеська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний пане Голово! Шановні українці! Сьогодні кожен з вас вже вирішив, яким шляхом ми підемо далі. Це не демократичний шлях, де кожній людині гарантується право на віросповідання. Ми пішли зворотнім зв'язком, стали на шлях фатальної помилки, яка матиме трагічні наслідки для всього українського народу.

Гоніння за віру були завжди. Дві тисячі років Церкву Христову намагалися заборонити, вірян заарештувати, священників закатувати. Так і сьогодні десятки священників Української православної церкви знаходяться в тюрмах за надуманими звинуваченнями. Одного із стовпів Української православної церкви митрополита Арсенія тримають у тюрмі в нелюдських умовах без жодного доказу, факту та звинувачення. Сьогодні вороги церкви роблять все, щоб владика помер у муках та стражданнях за свою вірність Господу. Православ'я завжди було і є гонимим, але саме в такі часи проявляється справжня вірність Господу. Сьогодні ми чітко бачимо, хто залишився вірний Церкві Христовій, а хто обрав чіткий шлях Іуди.

Українська православна церква – це понад 6 мільйонів вірян, це тисячі священнослужителів, священників, монахів та архієреїв. Наші величні храми, собори та монастирі побудовані руками наших віруючих, це серце нашої духовності та нашої історії.

Тепер найголовніше – звернення до наших православних громадян України. Цей іспит церква вже проходила не раз і вона вистоїть. Рішення, яке було прийнято сьогодні, не завадить нікому з нас далі молитися, відвідувати храми, захищати нашу православну віру, перешкод для цього не існує, як і не існувало їх для Господа. Закликаю кожного віруючого Української православної церкви заходити до храмів, молитися, допомагати священникам, будувати храми та популяризувати і розвивати нашу православну віру. Молимося, уповаємо на Господа і ми обов'язково переможемо. Віру нашу неможливо заборонити. Віра вічна! Віра славна! Наша віра – православна!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається народному депутату Лозинському Роману Михайловичу, фракція «Голос». Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). «Да Вінчі», «Редіс», Курик, «Гармаш», «Історик». Співголова ОПЗЖ, кандидат в парламент

«ДНР» Однораленко, кримський зрадник «єдинорос» Баталін, довірені особи путіна. Всі вони досі разом в пантеоні українських героїв. Абсурд і ганьба! Ті, хто борються за нашу незалежність, ті, хто віддають і віддали свої життя, поруч зі зрадниками і тими, хто відверто перейшов на сторону ворога.

Дні цієї ганьби тривають до сьогодні. Досі в цьому парламенті не проголосований законопроект про позбавлення зрадників державних нагород. Хоча в квітні 2022 року, коли українське військо відкинуло російських окупантів від Києва, в цьому залі парламент віддав 362 голоси за мою ініціативу про позбавлення зрадників державних нагород, про очищення нашого пантеону справжніх героїв від фейкових, від зрадників, які мають нести відповідальність за свій колабораціонізм.

Дні цієї ганьби могли припинитися тоді, навесні 2022 року. Але ні, в цьому залі до сьогодні заблокований законопроект [№ 6163](#), який не прийнятий у цілому. Але тут з'являється дзеркальна, ідентична ініціатива Президента і майже такий самий законопроект – про позбавлення державних нагород. Його номер 11410. Я закликаю підтримати вас цю ініціативу, голосувати за неї, тому що немає значення, хто автор, має значення лише одне – позбавлення державних нагород зрадників і повага та честь справжнім героям.

Але я буду закликати весь парламент прийняти цей законопроект за основу. До другого читання є необхідність подати важливі поправки, зокрема, ви знаєте, більшість нормативних актів щодо державних нагород це відповідальність Президента і ми маємо дати повний карт-бланш нашому Президенту для очищення від зрадників, які свого часу отримували державні нагороди і досі отримують виплати.

Щодо виплат. Абсурдним є те, що з нашого бюджету гроші йдуть і на оборону, і зрадникам за ці нагороди. Тому дуже важливо позбавити виплат не лише тих, кому надавали нагороди, але й їхні сім'ї, які досі отримують кошти платників податків. Доопрацьовуємо законопроект Президента, позбавляємо державних нагород зрадників.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Крулько Іван Іванович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». За всі роки незалежності України, а нам вже майже 33 роки, мало знайти у світі країну, яка настільки ліберально ставиться до права кожної особи на свободу совісті і права сповідувати ту релігію і належати до тієї релігійної організації, до якої особа бажає.

Сьогодні парламент прийняв особливе історичне рішення. Це рішення не про заборону ходити до церкви, не про заборону молитися, це рішення про те,

щоб в українських церквах наші громадяни, духівники, священнослужителі молилися Богу, а не антихристу кірілу і путіну. Ось про що цей закон. Цей закон про те, щоб нарешті злочинна ідея «руського міра», яка стала в основу агресивної війни, яку веде путін проти Української держави, була в Україні викорінена. Тому що, на жаль, в багатьох релігійних громадах, які належали до московського патріархату, ідея «руського міра» була основоположною під час їхнього так званого служіння, де не було місця Богу, де було місце і намагання повернути Україну в ярмо російської імперії.

На одній недавній зустрічі Блаженніший митрополит Епіфаній згадав слова патріарха московського патріархату Алексія II, який після розпаду Радянського Союзу, шкодуючи про такий розпад, сказав, що, хоч і союзу зараз уже немає, але залишилася єдина російська церква, яка стане основою для поневолення народів і повернення, відновлення Радянського Союзу. Ось про це треба задуматися. Вони це використовували і будуть використовувати до того часу, поки ми не наведемо порядок і лад у нашому домі.

Тому я хочу звернутися до наших колег, які голосували проти, які утрималися. Шановні колеги, виженіть із себе маленького путіна, бо він отрує вашу свідомість і дозволяє все-таки на десятому році війни росії проти України отруювати душі українців через цю московську церкву. Головне, ми зараз маємо в абсолютно законний спосіб зробити все можливе, щоб захистити права віруючих, з одного боку, а з іншого боку, щоб в українських церквах відспівували наших воїнів, молилися за незалежну Україну, за кожного українського громадянина, який тут проживає. І найголовніше, щоб українська церква була українською не за назвою, а за духом. Ось за це ми сьогодні проголосували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили виступи від фракцій і груп.

У мене ще є заява від двох фракцій з заміною на виступ. Тому 3 хвилини – виступ Бурміча і, шановні колеги, після цього одразу переходимо до розгляду проектів законів. Прошу народних депутатів запросити колег, тому що будемо активно голосувати.

Будь ласка, Анатолію Петровичу.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний Голово! Шановні колеги! Я теж хотів кілька слів сказати про цей доленосний для України закон, який буде визначати наше найближче майбуття.

Сьогодні з цієї трибуни дуже багато пролунало оцінок, ярликів і таке інше. Не буду повторювати слова своїх колег. Я думаю, оцінку нашим діям дасть

український народ. Не буду говорити про порушення Конституції, міжнародного права, це визначить подальший час. Ми отримуємо негатив не лише всередині України, а й на міжнародній арені, тому що основа європейських цінностей – це свобода слова, віросповідання і права людини. Можуть бути негативні наслідки для України.

Хотів би звернутися до керівництва держави, Верховної Ради, до вас, пане Руслане Олексійовичу. Закону цього не було, а ви подивіться, скільки «по беспределу» віджали церков без суду, без слідства. Я хотів би дуже вас попросити: забезпечте виконання цього закону в рамках правового поля, щоб суди визначали, які приходи, церкви українські чи російські. Нехай суд це доведе.

Цим законом ми дали в руки прапор рейдерам і тим, хто хоче «по беспределу» віджимати майно, землю, ікони, цінності церкви, які накопичувалися століттями.

Тому я хочу звернутися ще і до прихожан церкви УПЦ. Якщо будуть якісь неправові дії стосовно вас, ваших приходів, будь ласка, звертайтеся до правоохоронних органів, до нас, депутатів, які тиснули на червону кнопку, і ми будемо всіма силами забезпечувати правове виконання цього закону, щоб не було «беспределу». Ось з цими словами я хотів звернутися до вас.

Ну, а тим, хто тиснув на зелену кнопку, ніхто Божий суд не відміняв. Любіть своїх дітей. Бажаю, щоб ваші діти, внуки і правнуки були здорові. Може статися так, що вас покарають.

Дякую за увагу (*Шум у залі*).

Слава Ісусу Христу!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, давайте рухатися далі.

Переходимо до питань порядку денного. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо позбавлення державних нагород за популяризацію або пропаганду держави-агресора чи вчинення інших протиправних дій проти України» ([№ 11410](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього питання до порядку денного сесії. Прошу народних депутатів голосувати. Потрібно 226 голосів.

«За» – 290.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою.

З процедури? Зупиніть голосування. Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, як ви знаєте, у Верховній Раді України зареєстровано кілька законопроектів щодо позбавлення державних нагород як представників країни-агресора, так і державних зрадників. Дуже важливо, аби ми згадали про те, що один такий законопроект вже проголосовано в першому читанні. Сьогодні ми можемо прийняти об'єднане рішення, проголосувавши його в цілому.

Ми хочемо нагадати, що є законопроект № 6163 авторства депутатів Лозинського, Миколи Княжицького, інших депутатів нашої фракції. Якщо ми розглядаємо сьогодні законопроект про позбавлення нагород колаборантів, зрадників і московських посіпак, то давайте розглянемо весь блок цих законопроектів. Це буде правильно, це буде повага до парламенту, колег, які раніше зареєстрували і більш грамотно підготували відповідні законопроекти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно.

Законопроект, за який ми проголосували щодо включення до порядку денного, розглядається за процедурою першого читання, тому він не може бути об'єднаний з законопроектом, який буде розглядатися за процедурою другого читання. Це перше, регламентне.

Друге. Можуть об'єднуватися лише ті законопроекти, які включені до порядку денного. Цей законопроект не був включений до порядку денного. Після голосування за основу далі ми можемо говорити про якісь об'єднані процеси на рівні комітетів, причому, я не впевнений, що це одномоментні законопроекти, які регулюють виключно той самий перелік питань.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд законопроекту № 11410 за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 267.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Два – за, два – проти? Ні? З доповіддю. Добре.

Малюська Денис Леонідович, міністр юстиції України, доповідає щодо цього законопроекту. Я перепрошую: Денис Леонтійович.

Будь ласка, Денисе Леонтійовичу.

МАЛЮСЬКА Д.Л., міністр юстиції України. Доброго дня, колеги! Війна триває і в нас чимало наших колег, товаришів чи просто знайомих, які раніше вважалися героями чи ледве героями, які отримали державні нагороди, насправді себе проявили не так, як вони мали б вчинити.

Президент вніс законопроект про процедуру позбавлення державних нагород, який потрібно терміново розглядати. В чому проблема? Конституція

передбачає вичерпний перелік повноважень Президента. Повноваження позбавляти державних нагород там немає. Відповідно концепція законопроекту, який пропонується вашій увазі, полягає в наступному. Запроваджується нове покарання у Кримінальному кодексі України у вигляді позбавлення державної нагороди. Суд, розглядаючи кримінальне провадження щодо обвинувачення особи у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину або злочину проти основ національної безпеки, зобов'язаний буде вирішити питання, чи потрібно застосовувати додаткове покарання у вигляді позбавлення державної нагороди. Відповідні зміни вносяться до Кримінального кодексу про запровадження такого покарання, до Кримінального процесуального кодексу, щоб суд був зобов'язаний розглянути таке питання під час винесення вироку, та до Кримінально-виконавчого кодексу щодо процедури виконання такого вироку суду. Суд направить вирок до Міністерства юстиції та Офісу Президента. Міністерство юстиції повинно буде надіслати такий вирок до органів, які забезпечують надання пільг чи інших сервісних послуг для осіб, які мають державні нагороди. Плюс додаткова підстава позбавлення державних нагород – рішення РНБО про застосування санкцій. Зміни до Закону «Про санкції» так само пропонується внести цим законопроектом.

Прошу підтримати. Законопроект дійсно гарний і якісний.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова від імені комітету голову Комітету з питань правоохоронної діяльності Сергія Костянтиновича Іонушаса.

Будь ласка, Сергію Костянтиновичу.

ІОНУШАС С.К., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний головуючий! Шановні друзі! Президент України Володимир Зеленський у своєму зверненні 15 серпня 2024 року закликав законодавчо врегулювати найближчим часом питання про позбавлення будь-яких звань і нагород в Україні тих, хто виправдовує війну або допомагає державі-агресору. Це не просто законопроект, який вносить зміни до Кримінального кодексу, Кримінального процесуального кодексу та інших законопроектів.

Від себе хочу зазначити, що ухвалення цього законопроекту дозволить належним чином реагувати на негідні вчинки осіб, які нагороджені державними нагородами, та відновити статус цих нагород. Ми повинні надати можливість державі, уповноваженим органам мати дієвий механізм реагування на негідні вчинки, які, на жаль, все-таки трапляються.

Комітет з питань правоохоронної діяльності на позачерговому засіданні розглянув цей законопроект, внесений Президентом, і рекомендував прийняти його за основу та в цілому.

Шановні колеги, дуже важливо, і так історично склалося, що державними нагородами нагороджують президенти та інші органи державної влади під свята. Я впевнений, що голосування цього законопроекту напередодні великого свята для нашої держави стане гідною відповіддю на негідні вчинки тих осіб, які колись були нагороджені державними нагородами.

Даний законопроект вносить зміни до Кримінального кодексу, Кримінального процесуального та інших законодавчих актів.

Шановні колеги, рішення комітету: прийняти за основу та в цілому. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для обговорення цього законопроекту прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Неклюдов Владлен, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Дорогі українці! Цей законопроект дуже важливий. Він мав бути прийнятий ще вчора. Дякуючи нашому Президенту Володимирі Олександровичу Зеленському, цей законопроект сьогодні на розгляді, у нашому комітеті отримав повну підтримку, не зважаючи на диспути. Він важливий з точки зору справедливості, це відповідь на великий соціальний запит, який є в нашому суспільстві, а також заощадження тих коштів, які витрачаються державою, на жаль, на тих осіб, які отримали ці нагороди до повномасштабного вторгнення в нашу країну ворога-агресора, і продовжують отримувати соціальні пільги і виплати.

Багато людей, які отримали ці державні нагороди до повномасштабного вторгнення, підігрують ворогу, розповсюджують пропаганду, намагаються формувати у людей неправильний погляд на ту ситуацію, яка склалася, і це дуже небезпечно. Наша бездіяльність у цьому сенсі виглядає принаймні дивно. Тобто ті особи, які скоїли тяжкі або особливо тяжкі злочини, зберігають статус осіб, нагороджених державними нагородами, і це дає їм змогу користуватися цим статусом і соціальними пільгами, які передбачені законодавством.

Тепер все буде по-іншому. Кожен склад суду, який розглядатиме справу за обвинуваченням у тяжкому чи особливо тяжкому злочині або у злочині проти основ національної безпеки, проти миру, безпеки людства, а це і міжнародні злочини, буде зобов'язаний вирішити питання, чи має особа бути позбавлена такого статусу.

Я думаю, що дуже багато осіб, які отримали ці нагороди, мають бути їх позбавлені. Це дуже важливо напередодні нашого великого свята – Дня незалежності України. Тому прошу цей законопроект підтримати, бо він дуже

важливий. Він підніме бойовий дух і наших Збройних Сил України, і всього нашого народу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Крульку. Він передає слово Кожем'якіну. Будь ласка.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Добрий день! Шановні колеги, всі ті справедливі і своєчасні законопроекти, які сьогодні з'являються, фракція «Батьківщина» готова підтримувати і робити все, щоб вони швидко просувалися.

Відповідаючи своєму колезі Роману Лозинському, хочу сказати, що це неважливо, хто є автором законопроекту. Якщо комітет вважає, що це повинен бути Президент, а не народний депутат, нехай так і буде, тому що таких випадків було вже немало в цьому скликанні. Єдине, що я хотів сказати пану Іонушасу, щоб він подивився, можливо, Президент в майбутньому стане автором законопроекту щодо приватної детективної діяльності, який завалявся у вас в архіві. Так само як завалявся, а потім ви підняли на гору проект, який стосувався військової юстиції. Я можу назвати ще дуже багато проектів, але це потім.

Хочу сказати, що законопроект № 11410 створює більш гнучкий механізм для позбавлення державних нагород за антиукраїнські дії та надає можливість застосувати санкції до тих, хто своїми діями сприяє позитивному образу держави-агресора і виправдовує окупацію українських територій.

Колеги, це дуже правильно і справедливо. Воїни Збройних Сил України, представники спецслужб, правоохоронних органів підтримують таку ініціативу, тому що завжди дуже боляче бачити, як людина, яка не повинна носити медалі, нагороди і звання, їх носить. Це несправедливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Южаніна Ніна Петрівна, фракція «Європейська солідарність».

В'ятрович Володимир Михайлович. Будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Фракція «Європейська солідарність», безумовно, підтримує потребу позбавити зрадників і колаборантів, адептів «руського міра» державних нагород і голосуватиме за ухвалення законопроекту в першому читанні. Але нас не може не обурювати той факт, що навіть такі очевидні рішення, особливо в умовах російської агресії, початку повномасштабної війни, штучно блокуються до того часу, доки до їх розуміння дозріє Президент України.

Я хочу запитати в колег з монобільшості: а що, сьогодні ніхто не здогадувався, що зрадників треба позбавляти державних нагород? Скільки закликів лунало з цієї трибуни? Чи може бракувало законопроектів на цю тему? Ні, за 2,5 року їх внесено близько десятка. Два законопроекти, співавтором яких є я, давно проголосовані в першому читанні. Це законопроект № 6163, ініційований Романом Лозинським і проголосований понад два роки тому. Також це законопроект [№ 8374](#), ініційований головою нашого комітету Микитою Потураєвим, який півтора року тому проголосований за основу і давно готовий до другого читання.

Хто і навіщо роками блокує ухвалення цих проектів в другому читанні та в цілому? Хто відповідь за те, що зрадники і колаборанти досі мають державні нагороди? Запитання, звісно, риторичні. Добре, що Президент на третій рік великої війни нарешті дозрів до розуміння важливості позбавлення зрадників державних нагород. Але не може парламент постійно самопринижуватися і блокувати важливі державницькі ініціативи роками, чекаючи, поки до них дозріє Президент. А, на жаль, ця ганебна практика стала вже візитівкою нинішнього скликання парламенту.

І ще один важливий момент. До другого читання з цього законопроекту мають бути вилучені норми, які пропонують поширити застосування санкцій на громадян України. Колеги, Україна – правова держава, яка має всі необхідні механізми притягнення громадян до відповідальності, а санкції у всьому світі і в Україні застосовуються проти іноземців, а не власних громадян. Тому ми будемо голосувати в першому читанні і готувати поправки до другого читання.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрчишин Ярослав Романович, фракція «Голос». Будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Роману Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Михайлович Лозинський. Будь ласка.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги! Зараз кожен має проголосувати за, але в першому читанні. Тому що позбавлення державних нагород – це не заголовок, позбавлення зрадників державних нагород і очищення пантеону наших героїв від тих, хто перейшов на сторону ворога і зараз представляє псевдо «ДНР», псевдо «ЛНР», псевдо окупаційні адміністрації Криму і досі носить звання, і отримує кошти з державного бюджету – це ганьба і нонсенс, які тривають не перший день.

Чесно кажучи, шановні колеги, головуючий, я не можу зрозуміти, чому наш парламент, проголосувавши в квітні 2022 року 362 голосами за, цю ганьбу не

припинив? Я не можу зрозуміти, чому, приймаються рішення в цьому парламенті, а потім ці проекти починають зникати і не включаються до порядку денного? Я не можу зрозуміти, чому прізвища авторів визначальні під час розгляду законопроектів такого рівня, коли ми всі одностайно, голосуючи як і в першому читанні мій законопроект № 6163, мали б тоді очиститися від зрадників і колаборантів.

Але давайте будемо зрілими, давайте переступимо цей момент, давайте не будемо визначатися, чиє прізвище має стояти. Прізвище Зеленський – немає питань, президентський законопроект – немає питань. Підтримуємо! Але до другого читання необхідні конструктивні поправки. У мене їх буде п'ять-сім, вони стосуватимуться того, аби кошти, які виплачуються з державними нагородами, ніколи більше не виплачувалися сім'ям зрадників, аби акти Президента, серед яких 99 відсотків – це документи щодо державних нагород, були приведені у відповідність із цим проектом закону. Потрібно, щоб він не залишився пустим, просто заголовком. Ми будемо працювати до другого читання. Це має підтримати кожний народний депутат. Зараз – в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, завершальна хвилина – Бурміч, і після цього голосуємо. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Шановні колеги, це дуже важливий законопроект, погоджуюся з попередніми промовцями. Я хочу наголосити на двох основних моментах.

Перше. Звичайно, ті, хто здійснив злочин проти держави, національної безпеки, повинні бути покарані і позбавлені державних нагород за вироком суду, тому що тільки суд визначає, хто винуватий.

Друге. Законопроект передбачає, що за рішеннями РНБО теж можуть накладатися санкції у вигляді відбирання державних нагород. Ми в цьому бачимо сумнівне, тому що тільки суд визначає, хто є винуватим, а в санкціях, які видавало РНБО, ми бачили корупційні та інші моменти.

Тому група «Відновлення України» підтримує законопроект у першому читанні, а до другого читання будемо вносити поправки.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо

позбавлення державних нагород за популяризацію або пропаганду держави-агресора чи вчинення інших протиправних дій проти України» ([№ 11410](#)) за основу.

Готові голосувати? Я прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 341.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, я просто інформую, що було рішення комітету – проголосувати в цілому. Я розумію, що колеги проти, тоді пропонується скоротити строки підготовки до другого читання.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків подачі поправок і пропозицій для підготовки до другого читання. Прошу голосувати.

«За» – 274.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Рухаємося далі.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо права на податкову соціальну пільгу у разі позбавлення державних нагород» ([№ 11411](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про включення цього законопроекту до порядку денного сесії. Потрібно 226 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 328.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, два – за, два – проти?

Денис Леонтійович Малюська – міністр юстиції України. За ним – Гетманцев Данило Олександрович, потім виступи: два – за, два – проти.

Будь ласка, Денисе Леонтійовичу.

МАЛЮСЬКА Д.Л. Ще раз добрий день, колеги! Дуже коротка доповідь. Цей законопроект пов'язаний з попереднім, який щойно проголосований і прийнятий у першому читанні. Він передбачає, що особа, яка позбавлена звання Герой України, втрачає право на податкову соціальну пільгу. Ось і все. Це просто зміни до Податкового кодексу. За вимогами відповідно до Податкового кодексу має бути окремий законопроект, тому Президент зареєстрував законопроект про внесення змін до Податкового кодексу України. Технічно – окремий законопроект, ідейно – це те саме, тобто позбавлення державних нагород.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для співдоповіді запрошується голова Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцев Данило Олександрович.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Цей законопроект пов'язаний з попереднім. Він регулює податкові наслідки для тих, хто був позбавлений відповідних звань і державних нагород. Законопроект є дуже простий, але він потребує деяких уточнень щодо взаємодії Державної податкової служби і тих органів, які приймають рішення про позбавлення відповідних звань, щоб не було під час правозастосування помилок.

Водночас він потребує деяких технічних уточнень до другого читання, тому комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти його лише за основу. Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти. Кривошеєв, фракція «Слуга народу».

КРИВОШЕЄВ І.С., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу підтримати і переходити до голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соколов, фракція «Батьківщина».

СОКОЛОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово колезі Сергію Соболеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович Соколов. Будь ласка.

СОБОЛЄВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Без сумніву, наша фракція підтримає цей законопроект, як і підтримала попередній. Але звертаю увагу, під час доопрацювання є один ключовий момент, який стосується аргументів, що нам не треба нікуди вносити зміни, бо приймається

перший законопроект. Це не заслуговує ніякої підтримки, бо внесення змін до Податкового кодексу завжди ухвалюється окремим законопроектом. Тому тут цей аргумент не працює.

Але є другий момент. Чомусь автори вносять зміни лише до підпункту «г» підпункту 169.1.4, який стосується виключно тих, хто перебував на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербурга). А всі інші підпункти фактично виключаються із цієї категорії.

Тому велике прохання під час доопрацювання до другого читання обов'язково поширити ці зміни, щоб вони стосувалися всього підпункту, а не лише тих, хто перебував на блокадній території колишнього Ленінграда (Санкт-Петербурга), бо випадають інші категорії, які залишаться з тими податковими соціальними пільгами, які сьогодні діють.

Наша фракція підтримує цей законопроект, але в другому читанні треба приділити увагу, щоб ці речі були виправлені в обов'язковому порядку.

І останнє. Під час обговорення лунали пропозиції щодо поширення цієї норми на інші кримінальні злочини, ніж зрада Батьківщині, колабораціонізм. На мій погляд, це несправедливо, враховуючи, що ми надали право тим, хто відбуває термін покарання, захистити Батьківщину. Тому ця норма, на мій погляд, не заслуговує на увагу, її ні в якому разі не можна буде враховувати під час другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Железняк Ярослав Іванович, фракція «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Лозинському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лозинський Роман.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Шановні колеги, я вам для прикладу назву тих, хто досі отримує виплати з коштів платників податків, з яких формується державний бюджет України. Це співголова фракції ОПЗЖ, кандидат в парламент «ДНР» Однораленко, кримський зрадник «єдинорос» Баталін і сотні, а то і більше довірених осіб путіна, представників псевдоадміністрацій на окупованих українських територіях.

Саме тому надзвичайно важливо, коли ми обговорюємо питання про позбавлення державних нагород, позбавити і будь-яких матеріальних виплат не лише зрадників, у яких заберуть нагороди указом Президента. Потрібно це врахувати в законодавстві, бо всі виплати, кошти, квартири, які зараз надаються героям України, зараз можна надати і тим героям України, які стали зрадниками. Це абсолютний абсурд.

Шановні колеги, конкретно цей законопроект ми повинні проголосувати за основу та в цілому. Ми повинні позбавити зрадників усіх майнових прав, які їм були надані разом з державними нагородами. А в президентському законопроекті № 11410, який ми проголосували в першому читанні, до другого читання необхідно буде через поправки і пропозиції позбавити права на пільги сім'ї цих зрадників. Тому що таке право набули не лише колаборанти, але й члени їхніх сімей. Очищуємо нашу країну цілком і повністю, наш пантеон героїв, і не виплачуємо коштів платників податків з державного бюджету тим, хто негідний цих виплат.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В. Я прошу передати слово Ніні Южаніній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніна Петрівна Южаніна. І будемо переходити до голосування. Запросіть депутатів до залу, будь ласка.

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Шановні українці! Ось проект закону, який одним рядком змінює норму в Податковому кодексі. Підготував його, до речі, заступник керівника Офісу Президента пан Татаров.

Я прошу міністра юстиції звернути увагу, що не може подаватися проект закону з одного речення, який не відповідає поставленій меті. Я зараз послухала всіх колег і не зрозуміла: так про кого ви говорите щодо позбавлення права на пільги? Тільки тих, які зазначені в підпункті «а»: Героїв України, Героїв Радянського Союзу і решти, про що колеги тут наполягали? Чи учасників бойових дій під час Другої світової війни, чи колишніх в'язнів концтаборів, які вказані в пункті «в», чи осіб, які були вивезені насильно з територій колишньої СРСР під час Другої світової війни (це підпункт «г»), чи осіб, які перебували на блокадній території колишнього Ленінграду (це підпункт «г»). Визначтеся, будь ласка, хто втрачає право на пільгу – всі ці категорії осіб, чи лише ті, що вказані в підпункті «а»?

До речі, пане Перший заступнику Голови Верховної Ради Корнієнко, знову голова комітету не зачитав рішення комітету. Ви уявляєте, для того щоб виправити одне речення, у висновку комітету зроблено пропозицію прийняти в першому читанні та за основу з наступним доопрацюванням відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Скажіть, будь ласка, а це навіщо? Навіщо ви одну норму, де треба додати пункт, про який ви ще навіть не визначилися, внесли від Президента в зал? Просто ганьба вашій

законотворчій діяльності! Навіть у таких важливих питаннях ви знову зробили величезну помилку.

Ми проти таких «сирих» законів. Працюйте з комітетом, з Міністерством фінансів, але ж внести такий проект...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

З процедури – Власенко Сергій Володимирович. Будь ласка. Запросіть депутатів до залу.

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане головуючий. Я дуже прошу вас окремо поставити на голосування питання щодо підтримки законопроекту в цілому і питання щодо застосування статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Щоб це були два різних голосування, а не одне (*Оплески*). Я розумію, що це рішення комітету, але ми маємо можливість проголосувати окремо цих два питання. Бо різна підтримка цих питань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тільки не в цілому, а за основу. Отже, колеги, переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо права на податкову соціальну пільгу у разі позбавлення державних нагород України» ([№ 11411](#)) за основу. Прошу голосувати (*Шум у залі*). Я зачитав так, як зачитав. Слідкуйте за діями головуючого.

«За» – 314.

Рішення прийнято.

Відповідно до домовленості, досягнутої на засіданні Погоджувальної ради, про яку щойно нагадав Сергій Володимирович Власенко, ставлю на голосування пропозицію про доопрацювання положень даного законопроекту № 11411 відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України. Прошу голосувати.

«За» – 258.

Рішення прийнято.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Це друге читання, тому не розходьтеся, будь ласка, далеко.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України» ([№ 9585](#)).

Отже, ми домовлялися, низка виступів і переходимо до голосування.

Михайло Михайлович Цимбалюк, ви готові? Будь ласка, 5 хвилин.

ЦИМБАЛЮК М.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Законопроект є надзвичайно важливим. Він підтримувався нашою командою в першому читанні, до другого читання ми подавали ряд суттєвих, на нашу думку, поправок. Дякуємо, що їх врахували.

Законопроект важливий ще й тому, що він вносить ситуацію з присвоєнням або прийняттям громадянства України, або видачею посвідки на тимчасове проживання. Особисто до нас зверталися представники полку Калиновського (це поки що громадяни Білорусі), які сьогодні захищають нашу державу, та члени їхніх родин. Ми хочемо подякувати всім воїнам ЗСУ та інших військових формувань, які і сьогодні захищають нашу державу, подякувати тим громадянам інших держав, які, підкреслюю, добровільно встали на захист нашої держави, хто з перших днів широкомасштабного вторгнення, хто пізніше. Члени їхніх сімей сьогодні проживають в Україні. Чинним законодавством, на жаль, не враховано, як можна надати громадянство України без терміну проживання, без здачі іспитів на знання мови, історії та інших документів.

Що стосується держави-агресора росії і держави білорусь, також існують такі нюанси, що згідно з українським законодавством потрібно подати довідку про вихід з громадянства росії, білорусі. Звичайно, ці держави на сьогодні не видають такі довідки тим громадянам, які проживають на території України, а тим більше тим, хто воює за нашу незалежність. Цей проект закону вносить такі речі.

До другого читання, як я вже казав, комітет врахував наші пропозиції та пропозиції інших народних депутатів, поставлено запобіжники щодо завершення дії військового стану, іспити громадяни мають здати протягом двох років після закінчення режиму воєнного стану. Більше того, після закінчення воєнного стану також потрібно унормувати і низку інших документів. Передбачено механізм припинення громадянства України.

Зважаючи на ці речі, ми вважаємо, що вкрай потрібно негайно ухвалити такий закон і просити Президента його підписати ще до Дня незалежності, до 33-ї річниці, щоб ті бійці, які сьогодні захищають нашу державу у складі ЗСУ та інших військових формувань і є особами без громадянства та члени їхніх родин могли стати громадянами України, бо де-факто вони вже такими є, бо ціною

власного здоров'я і життя захищають нашу територіальну цілісність і наші кордони.

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за і просить всіх натиснути зелену кнопку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Софія Романівна Федина і Олексій Гончаренко. Фракція «Європейська солідарність». Почнемо з Софії Федина. Будь ласка, 2 хвилини.

ФЕДИНА С.Р., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Не так давно зіткнулася із страшною ситуацією. Військовослужбовець, який з 2014 року захищає Українську державу, мав громадянство московської федерації. До нього мушили приїхати дружина і діти, оскільки він, захищаючи Україну, став особою нон грата в московській федерації. Коли почалося повномасштабне вторгнення, дружина і діти поїхали за кордон, евакуюючись від ракетних обстрілів в Україні. І тут зіткнулися з ситуацією, що в одній із держав Європейського Союзу їх збираються депортувати, оскільки вони громадяни московської федерації, відповідно їх треба повезти на територію держави. Коли я звернулася до посольства України з проханням захистити цих людей і в жодному випадку не дозволити вивозити їх на територію московської федерації, працівники українського посольства сказали: «Ну, вони ж не громадяни України, то що ж там такого – хай їдуть до себе додому». А справа в тому, що ці люди вдома, в так званій московській федерації, є смертниками, бо їх тато, чоловік захищає Українську державу.

Я дуже маю надію, що Українська держава зараз спроможеться і надавати посвідки, і надавати громадянство, і продовжувати офіційні терміни перебування, і захищати тих людей, які багато років поспіль захищають Українську державу. Усі громадяни інших країн, що захищають сьогодні Українську державу, які хочуть мати чи громадянство, чи перебувати офіційно на території Української держави, повинні мати на це право. А наші міграційні структури мають перестати віднікуватися, що після завершення воєнного стану вони будуть вирішувати ці питання, і нарешті з честю ставитися до тих, хто сьогодні захищає територіальну цілісність України незалежно від того, звідки вони приїхали. Сьогодні важливий їхній чин і ми маємо всіляко захистити їхні права і права їхніх родин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Олексій Олексійович Гончаренко. Вистачить 2 хвилини? Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область,

самовисуванець). Дякую, пане головуючий. Шановні колеги, це дуже важливий законопроект. Зараз ми маємо можливість встановити справедливість, бо повинні захистити права тих білорусів, грузинів, росіян, представників інших країн, які сьогодні воюють за Україну, але при цьому їхні країни проти України, або це взагалі країни-агресори, як росія, або ті, хто допомагають – білоруський режим. Бо це абсурд, коли ці люди та члени їхніх родин не мають можливості отримати документи. Ми маємо захистити кожного добровольця, кожную людину, яка воює за Україну.

Це питання не лише справедливості, а і здорового глузду. Нам треба залучати іноземців воювати проти росії. Чим більше до нас прийдуть білорусів, грузинів, поляків, росіян, колумбійців і еквадорців мочить русню, тим краще, тим менше для нас буде тиск, коли ми розуміємо, що нам не вистачає людей. Нам треба відкрити всі двері для того, щоб люди їхали воювати за Україну. Їм треба створити всі необхідні умови. Чим більше їх приїде в Україну, тим менше буде нам потреба забирати хворих людей від 18 до 25 років.

Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Законопроект [№ 11379](#) щодо зупинки мобілізації хворих хлопців віком від 18 до 25 років чомусь досі не в порядку денному цього тижня. Це обов'язково має бути виправлено. Верховна Рада конституційною більшістю проголосувала доручення комітету розглянути і комітет підтримав одногосно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход, 2 хвилини, і будемо переходити до голосування. Запросить депутатів до залу.

Будь ласка.

СКОРОХОД А.К., член Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (одномандатний виборчий округ № 93, Київська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, іноземний контингент у ЗСУ – це надважливо. Для іноземців можливість отримання нашого громадянства або можливість отримання захисту і посвідки на проживання в Україні для них та членів їхніх сімей є надважливим. На жаль, не всі поправки, які подавалися від тимчасової слідчої комісії щодо захисту прав військовослужбовців, враховані. Але натомість треба цей законопроект підтримати і в подальшому ще більше спростити отримання громадянства для тих, хто воює в лавах ЗСУ.

Дуже багато випадків, коли на нашій стороні воюють росіяни, білоруси, грузини, які перебувають у розшуку у своїх країнах і повернутися не можуть. Натомість Україна не надає їм та членам їхніх сімей необхідного захисту. У нас є випадки, коли військовослужбовцям-грузинам замість того, щоб отримати захист в Україні, було відмовлено, і вони знаходяться на території України незаконно. Це треба виправляти дуже швидко, тому що це так само впливає на те, чи матимемо ми більший іноземний контингент в Україні. А це збережені життя

українців. Ми маємо розуміти, що мотивовані іноземці в наших військах – це набагато краще, ніж люди, яких ТЦК згрібає з вулиць. Тому давайте покращувати законодавство і якомога більше залучати іноземців до наших лав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запросіть депутатів до залу, будь ласка. Ми переходимо до голосування цього надважливого законопроекту. Займіть, будь ласка, свої місця в залі.

До мене також зверталися такі бійці, думаю, і до багатьох з вас. Це ті люди, які реально тут зі зброєю в руках будують «прекрасную Россию будущего» і вільну Білорусь. Тому давайте для них і для представників багатьох інших країн зробимо цей важливий законопроектний крок Верховної Ради.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо правового статусу іноземців та осіб без громадянства, які беруть участь у захисті територіальної цілісності та недоторканності України» ([№ 9585](#)) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 315.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено в цілому.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

З процедури – Ярослав Іванович Железняк. Потім – Гончаренко.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги! Поки парламент не засідав, у нас три посадовці з енергетичного сектору отримали підозру НАБУ. Екс-заступник Галущенко, його радник 26 липня отримав підозру НАБУ за обладнання з вугіллям, 19 серпня за хабар 500 тисяч доларів отримав підозру пан Хейло, також заступник Галущенко, і 14 серпня отримав підозру НАБУ екс-керівник з Харкова за обладнання з закупівлею трансформаторів.

Тому, користуючись статтями 6 та 34 Регламенту, прошу невідкладно викликати на засідання парламенту завтра на 12 годину міністра енергетики Германа Галущенко з доповіддю про роль міністерства в боротьбі з корупцією в енергетичному секторі. Прошу це питання поставити на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Відповідно до статті 6 Регламенту ставлю на голосування пропозицію народного депутата Железняка Ярослава Івановича, як він її озвучив. Це процедурне рішення, треба 150 голосів. Прошу голосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Звільняються не за такою процедурою.
Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановний пане головуючий! Під час голосування за важливий законопроект [№ 8371](#), з технічних причин чомусь не спрацювала моя картка. Я подав відповідну заяву. Така сама ситуація склалася в декількох колег з різних фракцій. Прошу вас зачитати відповідні заяви. Для мене це дуже важливе питання, бо я голосував за цей закон і в першому читанні, підписував звернення до Голови Верховної Ради. Більше того, все це почалося з законопроекту Миколи Княжицького, який був дуже важливим. Я був співавтором, тому прошу вас зачитати відповідні заяви, тому що російська церква в Україні має бути заборонена. Все. Крапка на цьому.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дійсно, надійшли заяви щодо зарахування голосу за законопроект № 8371: Іонушас Сергій Костянтинівич, Мар'яна Безугла, Гончаренко Олексій Олексійович і Піпа Наталія Романівна. Всі вони просять врахувати їх голос «за» і зазначають, що картка не спрацювала з технічних причин. Наталія Романівна просить наполегливо зарахувати голос, тому давайте наполегливо визнаємо, що ці люди мають таку позицію. Дякую.

Переходимо до розгляду наступного питання порядку денного. Далеко не розходимося, тому що тут буде швидко голосування.

Шановні народні депутати, на ваш розгляд вноситься Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин» (проект [№ 11150](#)) після його доопрацювання Комітетом з питань аграрної та земельної політики. Відповідні матеріали вам були надані. На засіданні Погоджувальної ради депутатських фракцій і груп ми домовилися розглянути це питання без обговорення. Шановні народні депутати, переходимо до прийняття рішення.

Відповідно до статті 135 Регламенту Верховної Ради України ставлю на голосування пропозицію про прийняття після доопрацювання Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів власників земельних часток (паїв), а також застосування адміністративної процедури у сфері земельних відносин» (проект № 11150) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 248.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено в цілому з пропозиціями Президента.

Рухаємося далі.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання, декларування та поводження з вогнепальною зброєю» (№ 9538). Друге читання.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина», 5 хвилин.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, законопроект, на нашу думку, є непростим, але вкрай потрібним. У цей непростий час, особливо з моменту широкомасштабного вторгнення російської федерації в Україну, велика кількість осіб здобували зброю, у тому числі й трофейну, і звичайно, різними способами. Частину вогнепальної зброї видавали громадянам підрозділи Національної поліції, за що ми їм вдячні, щоб вони могли оперативніше захищати свій дім, населений пункт і нашу державу. Зараз є необхідність, щоб та зброя, яка знаходиться на руках у людей, якимось чином була облікована. Цей законопроект не розв'язує всіх проблем, але є першим кроком для того, щоб органи влади, в даному випадку МВС, чітко облікували вогнепальну зброю, яку громадяни зобов'язані будуть пред'явити, для того щоб можна було встановити її номери, ідентифікувати. Підкреслюю, громадянин до закінчення воєнного стану буде зберігати її в себе вдома, для того щоб в разі небезпеки захищати територію нашої держави.

Також після закінчення воєнного стану, я думаю, ми ухвалимо інший законопроект про володіння вогнепальною зброєю, і тоді вже на законодавчому рівні буде чітко встановлено, що таке автоматична, нарізна і короткоствольна зброя. Ми маємо чітко визначити в законі, хто має право нею володіти, де громадяни будуть проходити навчання перед тим, як оформити або придбати таку зброю, хто буде контролювати, як вона зберігається, як проводиться відстріл і зберігаються в гільзотеці всі взірці боєприпасів до цієї зброї. Це не проста, але вкрай необхідна робота.

Я не буду називати цифри, які сьогодні є у відкритому доступі щодо кількості незаконної зброї на руках у громадян, але громадяни України мають право, у разі ухвалення цього законопроекту, трофейну зброю задекларувати шляхом представлення в територіальні підрозділи Національної поліції, постановки на тимчасовий облік. Держава має знати, скільки таких взірців знаходиться сьогодні в громадян України.

Але ще раз звертаю увагу, законодавча ініціатива не є ідеальною, і це перший крок до наступного написання комплексного закону про зброю в Україні.

Фракція «Батьківщина» буде голосувати за і просить всіх народних депутатів підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна, 3 хвилини. Будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. У цьому законопроекті, по суті, робляться правильні речі, щоб легалізувати використання тієї зброї, яка була надана людям, щоб вони здійснювали спротив московській агресії, а також трофейної зброї. Але коли ми вирішуємо ці речі, щоб не було таких випадків, як той чоловік, який «віджав» кілька танків у московитів, а потім його хотіли посадити за те, що він їх «віджав». Я хочу, щоб звернули увагу на таке.

У нас є десантник-військовослужбовець, який, по суті, з 2015 року захищає Україну, Сашко Погребицький. У нього є нагородна зброя за те, що він захищав Україну, яку він не може зареєструвати. А чому він не може її зареєструвати? Тому що, бачте, у нього відкрите кримінальне провадження щодо замаху на державного зрадника Волошина, якого хтось облив зеленкою. За це судять, за це намагаються розібратися з захисником України Сашком Погребицьким.

Я хотіла б зрозуміти нашу судову, правову систему. Тобто ми все абсолютно легалізуємо зі зброєю, але ті люди, які захищають Україну зі зброєю в руках, не мають можливості зареєструвати нагородну зброю, тому що, бачте, є кримінальна справа, яку порушено за заявою державного зрадника Волошина, який вже давно звалив з України.

Знаєте, коли ці всі питання вирішуються, то треба якось розуміти ситуацію, яка є в державі, і захищати права наших захисників. І не просто огульно, що все буде добре, а щоб вирішувалися такі абсолютно безпрецедентні справи. Тому що державні зрадники мають сидіти, і кримінальні справи, які порушуються за їхніми заявами проти наших захисників, мають бути закриті. Захисники мають користуватися найвищим рівнем честі, поваги і підтримки від Української держави. А так виходить, що Україна досі захищає державних зрадників, таких як Волошин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від фракції «Голос» було прагнення виступати. Зняли, о'кей.

Фріс Ігор Павлович, 2 хвилини.

Ви готові? Будь ласка.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую, Олександр Сергійовичу. По-перше, колеги, я хочу вам нагадати, що 23 лютого, буквально за день до масштабного нападу російської федерації на Україну, ми прийняли за основу проекти законів про зброю – [№ 5708](#) і [№ 5709](#). Вони досі є в комітеті і, на жаль, не вносяться на розгляд Верховної Ради для голосування.

По-друге, я хочу подякувати членам Комітету з питань правоохоронної діяльності, які підтримали редакційно або частково всі поправки, направлені на вдосконалення законопроекту, і дадуть можливість особам, які задекларують трофейну зброю або зброю, яка буде в них знайдена, після завершення війни

перевести її у той стан, який буде дозволений законом. Якщо вони будуть суб'єктами права на таку зброю, залишити цю зброю в себе. Це дуже важливо для того, щоб вона декларувалася.

Але одночасно я хотів би зауважити і звернути увагу колег на те, що, за думкою наших колег, проект закону, який ми розглядаємо, не працюватиме повністю, якщо не буде прийнятий найближчим часом проект Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708). Саме в цьому законопроекті є всі дефініції, які використовуються і в проекті закону, який ми розглядаємо. Там є пояснення, що таке пістолет, автоматична зброя, кулемет. Без цього цей законопроект, вибачте, буде частково мертвонародженим.

Тому я закликаю колег, Погоджувальну раду і комітет внести на розгляд законопроекти № 5708 і № 5709, які вже більше двох років (скоро буде вже три роки) перебувають на розгляді в комітеті. Дайте українцям право на зброю.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дмитро Олександрович Разумков, 3 хвилини, і потім одна поправка. Запросіть депутатів до залу. Займіть свої місця, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О., народний депутат України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую. Шановні колеги, це нормальний законопроект, але в нас наче потужні реформатори як завжди роблять все наполовину або не роблять взагалі. Замість того, щоб готуватися до повномасштабного вторгнення, готувалися до шашликів, замість того, щоб не проводити податкову політику, яка відбувається сьогодні, а підтримати бізнес, який на відміну від представників влади не повтікав на західні кордони нашої держави і допомагав Збройним Силам і ТрО на початку повномасштабного вторгнення, так само цього не роблять і фактично їх знищують. Замість того, щоб приймати нормальні закони про наповнення Збройних Сил України і про демобілізацію та ротацію, прийняли закони, які сьогодні дозволяють, як і казала наша команда, мобілізувати з 18 років. А там на прес-конференціях хтось розповідав, що це російське ІПСО. Так де ІПСО?

Наступне. А що в нас відбувається з повнорідними і неповнорідними братами? Наша команда й інші депутати говорили про те, що не можна приймати такі зміни до законодавства. Нас не послухали і сьогодні мають виправляти.

У зв'язку з обмежено придатними сьогодні також треба виправляти помилки, які наробили так звані реформатори, які в тому числі сидять у цьому залі.

Щодо цього законопроекту. Дивіться, ви знову не даєте можливості людям задекларувати зброю. Колеги щойно про це говорили, якщо автомат знаходиться на руках, його краще легалізувати і показати, щоб ми знали як держава, де він знаходиться. А людина повинна знати, що в неї лежить зброя, яку вона зможе використати проти ворога, якщо він знову, як 24 лютого 2022 року попре на Київ,

що буде не розпаковувати «тривожні» валізи, як «завещал» ваш Арестович, а в неї буде автомат і набої, якими вона, на відміну від влади, зможе захистити свою родину, своїх близьких, тих, хто знаходиться поруч, коли ворог може знову, на жаль, підійти.

Але ви знову приймаєте закон, який вирішує питання максимум на трохи більше ніж половину. Давайте приймемо нормальний закон. Я зараз буду пропонувати поставити на голосування ще одну поправку для того, щоб легалізувати всю зброю до калібру 12,7, яка знаходиться на руках у людей, хоча б до кінця війни. А далі дати їм можливість, щоб така зброя в них залишалася, так як це працює в інших державах Європи. Тому що, на жаль, з такими підходами, як ви побачили на початку повномасштабного вторгнення, вірити тим, хто відповідає за безпеку країни, сьогодні просто не можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитре Олександровичу, 1 хвилина. Назвіть номер поправки, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Дякую, Олександр Сергійовичу. Поправка 86. Вона фактично дозволяє легалізувати отриману зброю, причому легалізувати і ту зброю, яка є так званою трофейною, і ту зброю, яку роздавали з машин 24 лютого, і ніхто не обліковував.

Чому вона важлива? Тому що дає можливість легалізувати все, що в тебе знаходиться на руках, і таким чином дозволяє знайти ту зброю, зрозуміти, в кого вона знаходиться, де вона буде працювати і на кого, якщо, не дай Боже, ворог знову буде наступати на наші міста і села. Тому що те, що запропоновано щодо трофейної зброї, вирішує питання (дійсно, комітет – молодець, що виправив це), але не загальний аспект, який сьогодні і завтра буде стояти перед державою Україна.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, колега Разумков Дмитро Олександрович пропонує поставити на голосування для врахування поправку 86 свого авторства та колег. Комітетом вона відхилена. Прошу висловити позицію комітету.

Сергій Костянтинівич.

ІОНУШАС С.К. Справа в тому, що комітет цю проблему, про яку каже шановний народний депутат, розв'язав інакше. Дія норм даного законопроекту буде поширюватися не лише на зброю, яка знайдена або є трофейною, а й на ту, яка видана. Тому що загальні норми цього законопроекту передбачають декілька категорій. Дія норм законопроекту поширюється на всі ці категорії. Тому ця проблема розв'язана, але іншим юридичним шляхом.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію народного депутата Разумкова про врахування поправки 86. Прошу голосувати.

«За» – 185.

Рішення не прийнято.

Поправка не врахована.

Переходимо до голосування за законопроект у цілому. Займіть свої місця.

Вибачте, Олександрє.

Дануца, 1 хвилина. Будь ласка.

ДАНУЦА О.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 99, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, я не наполягаю на голосуванні за поправку 124, але хочу підтримати колег Цимбалюка і Фріса щодо того, що, безумовно, цей законопроект є дуже важливим у питанні легалізації зброї, особливо трофейної. На цьому акцентував увагу Президент України. Це надзвичайно важливо. Прошу підтримати цей законопроект. Але без прийняття проекту Закону «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708) цей законопроект буде кульгати. І ми, і профільне Міністерство внутрішніх справ будемо мати багато проблем з цим законопроектом. Тому прошу підтримати колег, мене, комітет, що треба терміново вносити в зал і голосувати проект Закону України «Про право на цивільну вогнепальну зброю» (№ 5708).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про забезпечення участі цивільних осіб у захисті України» щодо вдосконалення порядку отримання декларації та поведження з вогнепальною зброєю» (№ 9538) в другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 291.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено в цілому.

Дякую, Сергію Костянтиновичу.

Шановні колеги, переходимо до наступного питання порядку денного.

На ваш розгляд вноситься Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту інтересів... Вибачте, це ми вже розглянули.

Шановні колеги, відповідно до статей 50, 96, 101, 114 Регламенту Верховної Ради України до Голови Верховної Ради з листом звернулися уповноважені

представники депутатських фракцій і груп щодо необхідності невідкладного розгляду проекту Закону «Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (№ 11483). Уповноважені представники депутатських фракцій і груп у листі зазначили про незаперечення щодо застосування процедури *ad hoc*. Президентом України було визначено цей законопроект як невідкладний. Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп було ухвалено відповідне рішення про необхідність невідкладного розгляду цього законопроекту. Тому переходимо до прийняття рішень.

Ставлю на голосування пропозицію про включення до порядку денного сесії проекту Закону «Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (№ 11483).
Прошу голосувати.

«За» – 300.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про скорочення строків внесення альтернативних законопроектів до початку розгляду питання та розгляд сьогодні на засіданні проекту Закону «Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (№ 11483).
Прошу голосувати.

«За» – 297.

Рішення прийнято.

Пропоную розглянути це питання за скороченою процедурою.

«За» – 253.

Рішення прийнято.

Переходимо до розгляду питання. До слова для доповіді запрошується міністр оборони Рустем Енверович Умеров.

УМЄРОВ Р.Е., *міністр оборони України*. Шановна президіє! Шановні народні депутати! До вашої уваги пропонується законопроект № 11483, простий за змістом, але дуже важливий для наших воїнів. Не потрібно багато слів, усі ми добре розуміємо, що воїнам непросто. Операція в Курській області є однією з найскладніших військових операцій, яка вже увійшла в історію. Тому наш обов'язок гарантувати соціальні права військовослужбовців, які виконують бойові завдання за межами України. Хлопці повинні відчувати нашу підтримку вже зараз, у тому числі і матеріальну.

Законопроект пропонує розширити перелік осіб, на яких поширюється Закон «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей». Він охопить військових, які виконують обов'язки за межами України, зокрема на території росії. Це стосується їхньої участі в обороні України та захисті безпеки населення. Також він буде поширюватися на їхні родини. Крім того, законопроект стосується військових розвідників Державної прикордонної служби. Ми прагнемо законодавчо закріпити всі гарантії для учасників нашої операції у Курській області.

Що стосується фінансування, цей законопроект не розширює кількість військовослужбовців, які отримують пільги чи виплати, а лише уточнює деякі категорії. Тому додаткових витрат з держбюджету не знадобиться і реалізація закону відбудеться в межах уже виділених коштів, відтак додаткове фінансово-економічне обґрунтування непотрібне.

Після прийняття запропонованого законопроекту буде унормовано застосування основних прав, пільг та гарантій для наших військових та їхніх родин. Це стосується грошового забезпечення і інших видів забезпечення, відпочинку, відпусток, одноразової грошової допомоги і пільг. Наші воїни діють рішуче на фронті. Прошу так само рішуче підтримати цей законопроект, який Президент України вніс до Верховної Ради як невідкладний.

Дуже дякую. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Для співдоповіді запрошується голова Комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександр Михайлович Завітневич.

ЗАВІТНЕВИЧ О.М., голова Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Комітет з питань національної безпеки, оборони та розвідки на своєму засіданні розглянув внесений Президентом України та визначений ним як невідкладний для позачергового розгляду Верховною Радою України проект Закону «Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» (реєстраційний №11483 від 15.08.2024 року).

За результатами розгляду комітет рекомендує Верховній Раді України:

1. Включити законопроект до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

2. За результатами розгляду в першому читанні прийняти проект закону за основу та в цілому.

3. Запропонувати Верховній Раді України у разі прийняття проекту в цілому доручити комітету під час підготовки тексту прийнятого закону для підпису Головою Верховної Ради України здійснити спільно з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України його техніко-юридичне доопрацювання.

Шановні колеги, прошу підтримати. Зараз це надважливо для наших військовослужбовців, які виконують бойові розпорядження на території агресора.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти. Козир, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

КОЗИР С.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 184, Херсонська область, самовисуванець).
Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Веніславський. Будь ласка.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане головуєчий! Шановні колеги! Наша держава у 2014 році стала об'єктом терористичної атаки російської федерації, яка окупувала частину території України. У 2022 році 24 лютого російська федерація розпочала повномасштабну агресію проти нашої держави. Відповідно до всіх норм міжнародного права, які росія цинічно порушує, наша країна перебуває в стані війни з країною-агресором. І наша країна у повній відповідності з нормами міжнародного права може завдавати удари по тих територіях, з яких ворог веде проти нас терористичну війну.

Ніколи ніхто не міг подумати, що у XXI столітті можлива така варварська війна, терористична війна, яку веде росія проти нас. Відповідно ніхто не міг подумати, і наші автори Конституції, і автори законодавства, яке чинне на сьогодні у сфері і національної безпеки та оборони, і у сфері соціального захисту військовослужбовців та членів їх сімей, що наші військові будуть відстоювати територіальну цілісність і державний суверенітет України, в тому числі завдаючи удари ворогу на його території. Для того, щоб не було жодних сумнівів у тому, що наші військовослужбовці, які виконують завдання з відстоювання територіальної цілісності і державного суверенітету на території російської федерації, будуть мати такий самий соціальний захист, такі самі соціальні гарантії і пільги, як і інші військовослужбовці, Президент України ініціював у невідкладному порядку розглянути відповідний законопроект.

Тому я вважаю, що цей законопроект має так само, як і будь-які інші законопроекти у сфері безпеки і оборони держави, згуртувати зал і продемонструвати нашим військовим, що ми завжди їх підтримуємо.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям Слава!

Руцишин.

Соломія Бобровська, фракція «Голос». Будь ласка.

БОБРОВСЬКА С.А., член Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Фракція «Голос».

Насамперед хочу подякувати Головнокомандувачу, а також усім командирам військових підрозділів і частин, які брали участь у цій блискучій оборонній операції, і за те, що сьогодні Харків і Сумщина може видихнути хоча б трохи по ночах і днях, і десь відчуті так, як живе Західна Україна більш-менш. Дякую за всі ті успіхи і за те, що ви показали, зокрема нашим найближчим партнерам, які сьогодні нам забороняють використовувати міжнародну технічну допомогу з ударами по російській федерації, не розуміючи, що це є оборонні потреби і, на жаль, дозволяючи противнику вести свої воєнні дії на території України. Це перше.

Друге. Звісно, нарешті, парламент може йти в ногу зі Збройними Силами і потребами Збройних Сил. Тому цей законопроект насправді є більш технічний. Нам потрібно вирівняти і, очевидно, дати всі можливості і преференції нашим Збройними Силами і всім військовим частинам, зокрема розвідувальним органам, для того, щоб вони, їхні сім'ї, отримали соціальний захист повною мірою, тому що це та операція, яка буде вивчатися в історії, якою ми пишаємося, через яку все ніяк не заспокояться наші партнери, тому що ми, нарешті, дали гідну відсіч росіянам.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Михайло Михайлович Цимбалюк, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановний пане головуєчий! Шановна президіє! Шановні колеги! Проведення цієї військової операції однозначно увійде в новітню історію України, і справді, її будуть вивчати в багатьох вузах країн НАТО за підручниками у майбутньому. Честь і хвала тим, хто планував, хто реалізовує і хто сьогодні сміливо, героїчно захищає нашу державу на території агресора.

Так, це звичай і правила війни, захищаючи свою територію, армія має можливість бити по тих територіях, звідки ведеться вогонь. І наше завдання як законодавців – внормувати, щоб на особовий склад тих бойових підрозділів, який сьогодні проводить цю мужню операцію, поширювався соціальний захист. Це стосується тих, хто під БРкою (бойовим розпорядженням), хто несе службу на нулі, бо нуль, як кажуть, змінив своє місце призначення. Їхні родини також мають отримувати весь пакет соціальної підтримки. А наше завдання, реалізуючи контрольне право Верховної Ради, вимагати в уряді негайно виплатити всі ті кошти, про які ми говорили, не тільки «сотню», а й «тридцятку» та інші грошові винагороди, допомоги і виплати тим людям, які сьогодні ціною власного життя і здоров'я захищають нашу державу.

Слава ЗСУ і слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Олексій Олексійович Гончаренко, фракція «Європейська солідарність». Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Фракція «Європейська солідарність». Шановні друзі, дуже важливий законопроект. Українська армія – одна з найсильніших у світі. І сьогодні, і завтра, і післязавтра доведеться українській армії, українським розвідувальним органам боронити Україну і тут в Європі, і в Африці, і в Латинській Америці. Тому, звичайно, маємо прийняти відповідні рішення і всі наші військовослужбовці мають отримати підтримку.

Але в мене запитання до міністра оборони Умерова. А де міністр оборони? Нарешті ми побачили міністра оборони у Верховній Раді. Він виступив – його немає. Я прошу запросити його до залу, бо запитання в мене дуже серйозне. Це законопроект про соціальний захист військовослужбовців. Де нульова іпотека для військовослужбовців? Це рішення було прийнято урядом 12 квітня. Сьогодні в нас 20 серпня. Скільки ще треба часу, щоб прийняти постанову? Досі іпотека з нульовою ставкою з допомогою держави на перший внесок не запущена. Це і є соціальний захист військовослужбовців, а це не зроблено.

Де виплати за перший контракт, які були обіцяні, і взагалі підйомні за заключення контракту? Досі цього немає. Це також було прийнято 12 квітня.

Де законопроект про строки служби, про демобілізацію, який був обіцяний тут у квітні, що протягом декількох місяців нам подадуть про ротацию, про демобілізацію, про терміни служби? Нічого цього немає! То де ж соціальний захист військовослужбовців? Де повага до них? Де це? Нічого цього немає. Збрали «тридцятку» в усіх, яку ми тут проголосували півтора року тому, так і не повернули. Іпотеку не дають, гроші не дають. Це називається соціальний захист? Це ганьба! Чим займається Міністерство оборони?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павленко – з місця, 1 хвилина. І будемо голосувати.

І Скороход. Добре.

Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Шановний пане головуючий! Шановні колеги! Шановний український народ! Ми підтримуємо даний законопроект за основу і в цілому. Вважаємо, що він мав бути ухвалений значно раніше, бо кожен солдат і офіцер Збройних Сил України, Прикордонної служби, інших формувань Сил оборони повинен бути максимально забезпечений, як безпосередньо військовослужбовець, так і його родина. На жаль, є багато несправедливості за більш як два з половиною роки війни щодо забезпечення наших військовослужбовців. І в наших силах це виправити. Більше того, наш обов'язок – зробити все, щоб кожен солдат і офіцер відчував себе максимально захищеним.

Зі свого боку дякуємо кожному військовослужбовцю Сил оборони України за щоденний подвиг.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход, 1 хвилина. Будь ласка.

СКОРОХОД А.К. Колеги, на жаль, ми маємо констатувати той факт, що ті закони, які приймаються Верховною Радою щодо захисту прав військовослужбовців, соціального захисту, їхніх гарантій, не виконуються виконавчою владою, Кабінетом Міністрів. На жаль, військовослужбовці мають вигризати свої права, кошти і соціальні гарантії. Це неприпустимо, тим паче, що саме завдяки їм ми зараз з вами сидимо в цьому залі.

Тому я закликаю, щоб все-таки парламент більш контролював те, як виконуються наші закони. А також хочу наголосити, що нам необхідно терміново внести в зал на голосування законопроект щодо осіб до 25 років, щоб хворих хлопців не мобілізували.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування, шановні колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» ([№ 11483](#)) за основу. Прошу голосувати.

«За» – 317.

Рішення прийнято.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення зміни до статті 3 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» ([№ 11483](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Прошу голосувати.

«За» – 321.

Рішення прийнято.

Закон ухвалено в цілому.

Покажіть по фракціях і групах, будь ласка.

Веде засідання Голова Верховної Ради України

СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, рухаємося далі.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» ([№ 11093](#)). Це друге читання. На засіданні Погоджувальної ради ми домовилися про такий розгляд цього питання: до 5 хвилин – виступ Михайла Михайловича Цимбалюка і до 2 хвилин – виступ Софії Федини. Потім ми голосуємо, тому це буде дуже швидко.

Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги, на перший погляд, дискусійний законопроект. Ми знаємо про інститут Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин. Ця структура працювала ефективно, але останні роки через збільшення, на жаль, кількості осіб, які зникли при особливих обставах, цей інститут, на нашу думку, не справляється з завданнями.

Законопроектом пропонується розділити завдання щодо розшуку осіб – на МВС, щодо доставки тіл загиблих – на ГУР і щодо діяльності пошукових груп – на Генеральний штаб Збройних Сил України, Міністерство оборони. Дуже важливі завдання. Насправді, сьогодні так і відбувається, що саме ці три державні структури здійснюють важливу для суспільства функцію.

Але виникає тоді логічне запитання: а як буде далі діяти цей інститут Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин? Через те уряд мав би ухвалити рішення: або цей інститут надалі координує цю діяльність, а МВС (це їхня функція як центрального органу виконавчої влади) здійснює розшук осіб, у тому числі і осіб, зниклих безвісти за особливих обставин.

Завдання дуже важливе, бо велика кількість тих осіб, які вважаються офіційно безвісти зниклими, насправді перебувають у полоні ворога. Завдання МВС, ГУР і Міністерства оборони – все-таки здійснювати координаційні заходи щодо встановлення місцеперебування цих осіб в полоні. Це важливо для держави, для родини.

ГУР – повернення тіл загиблих. Також непросте завдання. Спільно з Міністерством оборони цей бойовий підрозділ виконує завдання з повернення тіл як з території держави-агресора, так і з території, яка поки що не підконтрольна уряду держави.

Міністерство оборони – діяльність пошукових груп. Дуже важливо, щоб пошукові групи були сформовані з числа кваліфікованих кадрів, забезпечені надсучасною технікою, бо інколи цим людям ще можна надати допомогу. В іншому разі доставка тіл загиблих повинна відбуватися професійно, вчасно, і це мають виконувати фахівці.

Після широких дискусій на засіданні фракції ми все-таки ухвалили рішення підтримати цей законопроект у другому читанні та в цілому, але вимагати від уряду вирішити принципове питання, а що буде з Уповноваженим з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин і його офісом? Чи вони його ліквідують? Якщо ліквідують, то нехай кошти підуть на ті три структури: Міністерство оборони, Міністерство внутрішніх справ і, звичайно, ГУР Міністерства оборони. Якщо не ліквідувати, то тоді уряд має дати відповідь, і я прошу вважати це офіційним запитом до уряду, а як буде здійснюватися робота і для чого тоді буде функціонувати цей офіс Уповноваженого з питань осіб, зниклих безвісти за особливих обставин?

Фракція «Батьківщина» голосуватиме за і запрошує колег також підтримати цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Федина, 2 хвилини замість своїх поправок. Шановні колеги, після того, як Софія Романівна завершить, ми голосуємо. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Софіє Романівно, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Сьогодні біля готелю «Київ», багато хто з моїх колег бачив, що зібралися родини полонених і зниклих безвісти наших захисників. Щодо полонених хотілося б нагадати, що велика частка з них в полоні вже понад два роки, тому що їм Президент сказав вийти і здатися в полон, бо їх через місяць витягнуть. По суті, про дуже багато кого забули.

А якщо ми говоримо про зниклих безвісти, то насправді тут питання про чесний діалог із суспільством. До мене звертаються сотні людей, розшукуючи своїх рідних. Дуже часто я – єдина людина, яка їм відповідає, бо у всіх офіційних структурах ніхто не хоче комунікувати з родинами людей, зниклих безвісти.

Я розумію, що це складно. У понад 90 відсотках, на жаль, треба буде чесно говорити, що цих людей немає в живих, але тоді йдеться про те, як має відбуватися евакуація тіл, як це координується з командуванням того чи іншого підрозділу, комунікується з родиною, щоб вона отримала підтримку і від підрозділу, і від держави, тому що дуже часто їх навіть не пускають на поріг офіційних структур, бо кажуть, що вони їм заважають працювати. Комунікація має бути з офіційними структурами, які дотичні до цього процесу.

Але хотілося б також нагадати, що я стикалася з питаннями зниклих безвісти в той час, коли їхні тіла два роки лежали в морзі в холодильнику, який не працював, і працівникам моргу, і слідчим було абсолютно начхати на те, що там лежать люди, що там є їхні особисті речі і що можна знайти контакт з родиною. Що більше, родинам грубили і не дозволяли, після того як відбулася ідентифікація, забирати своїх родичів гідно поховати. Тому дуже хотілося б від держави більше поваги...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ми завершили обговорення цього законопроекту. Переходимо до прийняття рішення. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про правовий статус осіб, зниклих безвісти за особливих обставин» ([№ 11093](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 295.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Вітаю, колеги.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану» ([№ 11322](#)). Це друге читання.

Ми на засіданні Погоджувальної ради домовилися так: виступ Геращенко – 3 хвилини, виступ Гончаренка щодо чотирьох поправок – 3 хвилини і виступ без обговорення поправок – 5 хвилин, виступ Кожем'якіна – 5 хвилин, виступ Мамки – 5 хвилин. Можливо, буде ще одна поправка, визначимося зараз.

Геращенко, 3 хвилини.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дякую. Фракція «Європейська солідарність» вітає той факт, що після місячної перерви парламент почав пленарний тиждень із законопроектів, які стосуються Збройних Сил України, захисту військовослужбовців. І ми бачимо попередні голосування, що конституційна більшість підтримує і соціальні гарантії військовослужбовців, задіяних у Курській операції, і усвідомлення необхідності приділити більше уваги родинам зниклих безвісти і родинам наших військовослужбовців.

Я хочу підтримати позицію нашої фракції «Європейська солідарність», що очевидно, насамперед ми повинні боротися і всім нашим світом допомагати пошуку зниклих безвісти, з пошуку і звільненню наших заручників, наших військовополонених, яких російська федерація утримує в тюрмах, не надає Україні інформацію про місце їх утримання. Дійсно, якщо влада закликала здатися в полон, наприклад, представників оборони Маріуполя, то треба докласти всіх зусиль для їх звільнення.

Зараз ми обговорюємо інший законопроект, який стосується СЗЧ. Війна – це жорстока штука, де є герої, а є ті, хто боялися, з інших причин покинули частину. І є випадки, коли ці люди готові повернутися до захисту держави. Ми повинні дати їм такий шанс одноразово, аби це не стало практикою, аби тут теж не було зловживань, але, як правило, бувають проблеми з тим, що хтось залишив свою частину через конфлікт з командиром. Тому для нас принципово, щоб зараз поставили на голосування для підтвердження моєї поправки, які стосуються цієї теми, і поправки моєї колеги Олени Кондратюк, які стосуються того, що якщо військовослужбовець, який самовільно залишив частину, готовий повернутися

і нести службу, він має право повернутися не лише у свою частину, а і в іншу частину, якщо на те є згода відповідного командира цього підрозділу. Ще раз наголошую, що бувають різні випадки, коли до такого призвів не лише посттравматичний синдром, а саме проблема в колективі.

Ми дуже просимо, аби цю поправку підтримав зал, тому що тоді цей проект закону має сенс, інакше ми посилюємо проблему, створюємо лазівки для залишення служби, тому що це буде певним чином безкарно, коли буде надана пропозиція прощати, якщо це є разовий акт. Прошу поставити мої поправки на голосування для підтвердження, і поправку пані Кондратюк.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гончаренко, 3 хвилини, чотири поправки. Назвіть, будь ласка, номери поправок, щоб я їх знайшов.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Шановний пане Голово! номери поправок, які я буду пропонувати поставити на голосування: 28, 43 і 56. Три поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, обнулите час. Виступ – 3 хвилини.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні колеги, я зараз звертаюся до всіх вас, бо буду просити поставити на голосування поправки, які про те, що щойно казала моя колега пані Ірина Геращенко. Це дуже важливий законопроект. Насправді причини, з яких люди самовільно залишають частину (це тисячі людей, ми не будемо називати точні цифри), бувають різні. Є люди, які не хочуть воювати, порушують дисципліну тощо, але є люди, які потрапили в дуже складні життєві обставини і не отримали жодної підтримки в цей момент від своєї частини. Я особисто знаю декілька історій, коли у людини була ситуація: декілька дітей у родині, які захворіли, дружина захворіла, немає кому бути з ними. Він іде до командира і просить надати йому відпустку. Командир відмовляє, тому що, скажемо чесно, командири є різні. У людини зриває дах, людина їде, тому що там діти, там родина. Такі самі історії є про маму, яку він має підтримати і допомогти.

А потім виходить, що це СЗЧ, тобто величезні проблеми і для людини, і для війська. Є велика кількість добровольців, які пішли воювати за Україну на початку повномасштабного вторгнення, але з тих чи інших обставин, які склалися, самовільно залишили частину. Є командири, які влаштовують булінг, знущаються з військовослужбовців. Не знаходячи підтримки, вони просто самовільно залишають частину замість того, щоб звертатися...

Я, до речі, звертаюся до всіх військових: за потреби телефонуйте на мою «гарячу лінію», якщо «гаряча лінія» Міністерства оборони не відповідає, на що дуже часто жаліються люди. У нас є спеціальна лінія для військовослужбовців, членів родин. Ми готові вам допомогти, пояснити, дати юридичну консультацію. Не йдіть на СЗЧ, не йдіть на цей останній крок, не ставайте злочинцями.

Але є люди, з якими це вже сталося. Це свідомі, патріотичні люди, які готові воювати. Дуже важливо дати можливість їм повернутися не лише в ту частину, де вони були. Якщо ми обмежимо, що повернутися можна тільки у свою частину, цей законопроект втратить свій сенс, бо багато з них якраз з цієї частини і пішли з тих чи інших обставин. Їм треба дати можливість, звичайно, за згоди Генштабу і відповідальної особи, повернутися в іншу частину і воювати за Україну. Голосуйте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, голосуємо.

Ставлю на голосування поправку 28 авторства Гончаренка. Вона комітетом відхилена. Автор наполягає на врахуванні цієї поправки. Прошу голосувати.

«За» – 67.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 43. Правильно, Олексію? Вона врахована частково. Ви наполягаєте на повному врахуванні.

Ставлю на голосування поправку 43 для повного врахування. Прошу голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Завершальна поправка 56 авторства Гончаренка. Вона відхилена. Автор наполягає на врахуванні.

Ставлю на голосування поправку 56. Прошу голосувати.

«За» – 62.

Рішення не прийнято.

Дякую.

Олексій Гончаренко, 5 хвилин. Потім – Кожем'якін, до 5 хвилин. За ним – Мамка, до 5 хвилин. Потім вирішимо щодо поправки і голосуємо.

Мамка не буде виступати? Буде. Добре.

Гончаренко. Будь ласка.

ГОНЧАРЕНКО О.О. Дякую. Шановні колеги, ще раз звертаю вашу увагу. Наскільки я знаю, будуть ще колеги, які пропонуватимуть поставити на голосування свої поправки, які передбачають дати можливість людям повернутися на службу не обов'язково у свою частину, можна і в іншу, якщо з дозволу Генштабу. Це дуже важливо. Може, ви не голосуєте з політичних міркувань, може, через те, що це поправка опозиції. Це не має значення. Давайте проголосуємо поправку, байдуже, хто автор, бо це дуже важливо.

До речі, до нас так і не повернувся міністр оборони, який мав би бути тут, бо це питання якраз Міністерства оборони. Доповів нам один проект закону, виступив з трибуни і одразу пішов. Чесно кажучи, це неповага до Верховної Ради, так не має бути.

Хочу говорити зараз про права військовослужбовців, які, на жаль, просто порушуються і нехтуються. Подивіться, чому люди йдуть на СЗЧ? Перша головна

причина: немає термінів служби, люди не знають, скільки їм служити. Давайте ми дамо людям чіткий і визначений термін служби. У Верховній Раді є декілька моїх законопроектів, інших колег на цю тему. Давайте проголосуємо будь-який законопроект, який вам підходить. Давайте внесемо окремо від Президента, бо я дивлюся, що це краще «заходить». Я вам нагадую, що це обіцяли під час прийняття мобілізаційного закону, коли викинули в останню мить голосуванням в 227 голосів поправку про термін служби 36 місяців. Обіцяли, що до цього питання Верховна Рада повернеться і ми отримаємо законопроект на цю тему. Так, обіцянка залишилася цяцяркою. Це просто знуцання, так не можна ставитися до військових, до наших героїв. Це люди, які витягують на собі повномасштабне вторгнення вже майже три роки. Вони не можуть служити вічно. Дайте право тим, хто виснажився, звільнитися. І повірте, звільняться далеко не всі, а з тих, хто звільниться, багато хто повернеться. Але вони мають знати, що українці – не кріпаки, українці – козаки, вільні люди і що це їхній вибір служити і воювати за Україну. Давайте нарешті проголосуємо цей законопроект, встановимо термін служби. Нехай це буде 36 місяців і люди будуть знати, що є світло в кінці тунелю. Повірте мені, тоді проблема СЗЧ зникне на дві третини.

Чому люди йдуть на СЗЧ? Бо вони не можуть забезпечити свою родину. Ми доручали уряду, який брав на себе зобов'язання, що буде проголосована нульова іпотека для військових з допомогою перших платежів від держави. Щоб кожна людина розуміла, що якщо пішов воювати – на виході квартира для родини є, держава допомогла, сплатив, отримував зарплату. Це дасть колосальний поштовх економіці, бо це буде означати будівництво, працює економіка, є податки, військові отримують квартири, гроші залишаються в країні, не програються в онлайн-казино чи ще десь. Чому це не зробити? Скільки треба часу?

Уряд 12 квітня прийняв рішення, що це має бути – досі цього немає. Я ставив у червні запитання Прем'єр-міністру Шмигалю: коли це буде? У нас уже кінець серпня – цього немає. Де виплати за перший контракт? Де обіцяні гроші? Де прийняті рішення щодо пільги для учасників бойових дій, для військових на ввезення автівки? Це те, що їм потрібно. І таких питань багато. Давайте нарешті забезпечимо соціальний захист військових. Ми ж їх тільки кидаємо. Президент обіцяв «тридцятку» до кінця війни, півтора року тому її забрали. Ми півтора року тому проголосували повернути «тридцятку», так цього і не сталося. Ганьба! Кожен раз ми обмануємо. Пообіцяли військовим іпотеку – обманули. Пообіцяли військовим виплати за перший контракт – обманули. Поділили їх на два сорти, коли на «Оселі в контрактника ставка 3 відсотки, у мобілізованого – 7. Припиніть це...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі. Виступ Андрія Кожем'якіна, до 5 хвилин.
Михайло Михайлович Цимбалюк. Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Дякую, шановний пане Голово, за надане слово. Шановні колеги, насправді законопроект № 11322 є дуже важливим для Збройних Сил України, інших військових формувань. Потрібно унормувати це питання, бо військовий стан і участь людей в охороні держави, участь у бойових діях – це стрес для кожної людини і кожен по-різному реагує на екстремальні умови, особливо коли військовослужбовці отримали недостатню або неякісну підготовку, а це, на жаль, було в перші місяці широкомасштабного вторгнення. Цим законопроектом автори пропонують звільнити від кримінальної відповідальності за статтею «Дезертирство» і за статтею «Самовільне залишення військової частини або місця служби». Але є конкретні умови: коли такий злочин скоєний вперше, коли особа розкаюється у скоєному, готова і надалі продовжувати несення служби. Насправді таких випадків є чимало. До мене особисто зверталися громадяни, які хочуть продовжити службу. І також є норма, яка була дискусійна і на засіданні фракції «Батьківщина», серед військових, що має бути обов'язкова згода командира на продовження служби.

Шановні колеги, є велике питання, бо нерідко військовослужбовці покидають військову частину через те, що, на їхню думку, військові командири або начальники можуть упереджено ставитися до особи в тій чи іншій ситуації. Через те ми просимо виключити цю норму із законопроекту, бо на нашу думку, це корупційна складова, коли від командира залежить доля його підлеглого, чи він піде надалі захищати нашу державу, чи піде до в'язниці у результаті кримінального переслідування за скоєний злочин. До другого читання законопроект став більш позитивний, було внесено деякі редакційні зміни, які приведуть до суттєвого покращення законопроекту і досягнення його основної мети.

Прошу врахувати це застереження під час голосування за поправки. Законопроект потрібно підтримати, бо насправді його очікують військовослужбовці, від нього залежить їхня доля і доля їхніх родин.

Сьогодні Україна має дорожити кожним громадянином, громадянкою, які захищають нашу державу. Це той золотий генофонд нашої нації, до якого потрібно ставитися дуже обережно. Ще раз підкреслюю, цей законопроект буде діяти лише під час особливого режиму воєнного стану.

Дякую. Просимо його підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Григорій Миколайович Мамка. До 5 хвилин, так? Після цього буде ще поправка Олени Костянтинівни. Потім буде відповідь від комітету. Я прошу народних депутатів запросити до сесійного залу.

Григорій Миколайович, до 5 хвилин. Будь ласка.

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).

Шановні колеги, хочу звернути увагу, що кожен законопроект повинен вирішувати якість завдання або задачу. Що ми хочемо вирішити цим законопроектом? Ми хочемо надати тим військовослужбовцям, які заблукали, умисно чи з необережності, можливість отримати ще один шанс захищати Україну. Але благими намірами... Є ризик того, на мою думку, що Верховна Рада і автори законопроекту трохи сплутали і можуть гірше зробити як для військовослужбовців, так і для Збройних Сил України. Чому? Тому що цей закон не має часу дії. Він каже про те, що той, хто вже притягнутий до відповідальності, має можливість звільнитися. Але він і діє на майбутнє. Розумієте, можуть бути такі неприємні випадки, як використання в законі, що будуть проблеми у Збройних Сил України.

Хочу звернути увагу, яким чином інші держави використовують законодавство в допомозі збройним силам і тим військовослужбовцям, які опинилися в такій ситуації. Вони вводять і приймають рішення щодо амністії, і тоді військовослужбовець розуміє, що держава його один раз пробачила і він має інший шанс піти воювати.

Я ставив багато запитань на засіданні комітету і просив, щоб мені пояснили, а яким чином будуть зараховуватися терміни, будуть діяти процедури, буде розглядатися клопотання чи рішення судів. Якщо людина звільнена умовно достроково, коли держава дає шанс звільнитися від відбування покарання, держава встановлює певні види обов'язків, і в разі їх порушення людина вертається назад до місця відбування покарання. У даному випадку ми йдемо на крок, коли немає ні органу, ні обов'язків, які саме законом передбачені для тих осіб, яким держава йде назустріч і суд приймає рішення абсолютно без обов'язків.

На моє питання військові відповіли: буде обов'язок – захищати державу. Ні, це не той обов'язок. Обов'язок підписання контракту і виконання умов контракту, але у цьому питанні повинні, на мою думку, бути збільшені обов'язки, і в разі їх порушення все-таки і командири, і держава, даючи такий шанс військовослужбовцям, повинні і мають право реагувати. На жаль, цього в проекті закону немає.

Дякую вам за надану можливість виступити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Григорію Миколайовичу.

Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування. Буде ще одна поправка, Олени Костянтинівни, потім – відповідь комітету і голосуємо. Будь ласка.

КОНДРАТЮК О.К., заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія *Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»*). Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, ми, в принципі, говоримо про одні й ті самі речі. Всі промовці, які пропонували свої поправки, говорили лише про те, як захистити тих людей, які в тих чи інших умовах пішли на СЗЧ. Відверто кажучи, моя поправка є дуже

простою, тому що вона про те, що якщо людина має намір продовжити проходження військової служби, вона може повернутися до військової частини або попереднього місця служби, чи нести обов'язки військової служби в іншій військовій частині, місці проходження військової служби. Командир (начальник) відповідної військової частини (установи) надає згоду на проходження або продовження проходження військової служби такою особою. Тобто особа після СЗЧ може вибрати іншого командира або військову частину і необов'язково бути прив'язана до тієї військової частини, до того командира, з ким, можливо, мав конфлікт.

Це реальні приклади, яких є дуже багато. Про це говорять більшість юристів, які захищають військовослужбовців, які потрапили в такі умови. Тому дуже важливо пройти цю процедуру і розуміння, що цей законопроект для цього і був покликаний – дати можливість військовослужбовцям далі продовжувати захищати Україну.

Якщо є можливість підтримати цю поправку в цілому, буду дуже вдячна. Ми з паном Сергієм, головою комітету, мали відповідну розмову, на що комітет може піти, щоб унеможливити потім якісь недоречності, які може викликати саме цей закон. Щоб ми не зробили навпаки гірше, ніж було зараз.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олено Костянтинівно, тоді я дам слово для відповіді представнику комітету, а тоді ви скажете, чи наполягаєте, чи не наполягаєте, бо ваша поправка врахована частково.

КОНДРАТЮК О.К. Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Сергію Костянтиновичу, поясніть цю ситуацію і будемо приймати рішення.

ІОНУШАС С.К. Шановна пані Олено! Шановний головуючий! Шановні колеги! Повністю розділяючи ідею про те, що військовослужбовець, який один раз оступився, після СЗЧ хоче повернутися до лав Збройних Сил добровільно, ми передбачили певну дискрецію. Тобто в нашій кінцевій редакції передбачено: за бажанням військовослужбовця та згодою будь-якого командира (начальника) військової частини (установи) про можливість продовження військової служби. Тобто є дискреція. Військовослужбовець сам буде обирати або в ту ж саму частину повертатися, або в будь-яку іншу.

Ми домовилися з пані Оленою, що у випадку, якщо не будуть належним чином виконуватися ті чи інші норми, будуть певні питання, ми разом доопрацюємо і запитаємо Міністерство оборони, яка практика застосування цього закону? Ця редакція, яку ми...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Позиція зрозуміла.

Олено Костянтинівно, ви не наполягаєте? Дякую. Була домовленість.

Тому, шановні колеги, будь ласка, займіть свої місця. Ми переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану» ([№ 11322](#)) у другому читанні та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 270.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Вітаю, колеги.

На ваш розгляд вноситься проект Постанови «Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань використання коштів державного бюджету України, спрямованих на облаштування фортифікаційних споруд та інженерних загороджень на лінії зіткнення, а також на виготовлення та закупівлю безпілотних літальних апаратів та засобів радіоелектронної боротьби для військових частин і підрозділів Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань» ([№ 11422](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 237.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, Бакумов Олександр Сергійович хоче заявити про конфлікт інтересів.

Будь ласка, Олександр Сергійовичу.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Шановний головуєчий! Враховуючи, що проектом вказаної постанови мене пропонують ввести до складу тимчасової спеціальної комісії, ще й обрати її головою, і я там один народний депутат на заміну, це може впливати на об'єктивність і неупередженість прийняття мною рішення, тому я заявляю про конфлікт інтересів, але беру участь в обговоренні і в голосуванні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, рухаємося далі. Два – за, два – проти? Добре.

Народний депутат України Андрій Вікторович Мотовиловець як автор проекту постанови. Коротко, Андрію Вікторовичу, тому що деякі колеги з того краю дуже хочуть вас послухати.

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Друзі, вітаю! Я прошу підтримати рішення фракції «Слуга народу» щодо заміни Задорожнього Миколи Миколайовича на Бакумова Олександра Сергійовича. Олександр Сергійович сумлінно виконує свої функції депутата та є представником області, де саме і знаходяться фортифікаційні споруди. Ми вважаємо, що він буде найкращою кандидатурою на голову тимчасової спеціальної комісії.

Дякую. Просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Голова Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергій Віталійович Кальченко.

Будь ласка, Сергію Віталійовичу.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні розглянув проект постанови № 11422, яким пропонується заміна в персональному складі відповідної тимчасової спеціальної комісії. За підсумком розгляду цього питання наш комітет ухвалив висновок і прийняв рішення рекомендувати парламенту розглянути цей проект постанови і на підставі частини третьої статті 138 Регламенту Верховної Ради прийняти рішення в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу фракції і групи записатися на виступи: два – за, два – проти.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність».

ГОНЧАРЕНКО О.О. Передаю слово Ірині Геращенко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірина Геращенко. «Призерка Олімпійських ігор». Будь ласка.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Цікавий і важливий день сьогодні, друзі. Фракція «Європейська солідарність» не дарма разом з колегами з фракції «Голос», іншими фракціями блокувала трибуну, аби дотиснути голосування про заборону московських попів і створення ТСК щодо фортифікацій. Не дарма кілька місяців ми наголошували, яка величезна проблема із захистом наших оборонних рубежів, які зловживання і крадівництво тут відбуваються. Після блокування, після скандалів ми створили ТСК. Але знаєте, як часто буває в цій залі, хотіли зробити як краще, вийшло як завжди. Знову призначили чергового «слугу», який очолив не так ТСК, як велике чергове крадівництво і отримав за це підозру. Тому фракція «Європейська солідарність» наполягає на наступному. Вперше в українській історії ви маєте всю повноту влади: Президент, уряд (невідомо де він), парламент з монобільшістю, всі глави ОДА, всі силовики, вже на 300 відсотків ваші генпрокурори. Де кримінальні справи щодо крадівництва? Де хоча б одне покарання за зловживання? Вибачте, будь ласка, комісії – це завжди інструмент опозиції, це контролююча функція парламенту. Ми наполягаємо на включенні зараз до порядку денного нашої першої пропозиції, де ми пропонували створити не спеціальну, а слідчу комісію, бо тут вже досліджувати треба і нести відповідальність за зловживання. Це по-перше.

І по-друге, призначити не «слугу», за всієї поваги до прізвища депутата, якого ви рекомендуєте замість пана Задорожнього, а представника опозиційної фракції. Ми наполягаємо на тому, щоб розділити голосування: спочатку звільнення пана Задорожнього, а потім призначення. Ми пропонуємо Михайла Бондаря призначити головою тимчасової слідчої комісії щодо фортифікацій. Знаєте, досить красти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, шановні колеги.

Щоб за щось голосувати, повинен бути якийсь проект постанови. Ми не можемо просто проголосувати речі, які не обтяжені відповідним проектом.

Шановні колеги, рухаємося далі. Руцишин Ярослав Іванович, фракція «Голос». Потім – Лаба Михайло, фракція «Слуга народу», і голосуємо. Ще з процедури буде? Добре.

Будь ласка.

РУЩИШИН Я.І., секретар Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 117, Львівська область, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Соломії Бобровській.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соломія Бобровська.

БОБРОВСЬКА С.А. Шановні колеги, насправді це дуже соромно, гидко і бридко, коли, досліджуючи корупцію в будівництві фортифікацій, ми самі натикнулися на підозру в корупції голови ТСК. Мені дуже прикро, що

ми дзеркально працюємо до російської федерації. Це ганебно і показує наскільки ми близькі ментально і як важко нам розірвати з елементарними речами.

Але у мене постає ще одне запитання, особливо в рамках Курської операції, коли ми бачимо (якщо ви не бачите, я вам рекомендую подивитися в пабліках чи підійти до своїх колег військових) ці сотні метрів повністю обладнаних у кращому зразку їхніх фортифікаційних споруд. Чому дивлячись на наші фортифікаційні споруди, не просто на їхнє обладнання, а як вони побудовані, у мене виникає запитання: у нас руки не так ростуть, у нас голова і мозок не так працює, що нам бракує робити подібні речі на першій, другій, третій лініях, тим паче, коли Президент давав розпорядження це зробити ще з осені 2023 року?

Ми зайшли у 2024 рік, і зараз не знаємо, що робити з Покровськом, тому що місто не було готове до оборони, і Авдіївка була не готова до оборони, і багато інших міст, які ми, на жаль, втрачали в силу певних речей, які були не продумані, не підготовлені і абсолютно провалені.

Ще одне запитання. Яким чином обласні військові адміністрації намагаються вказувати військовому командуванню, тактичним угрупованням як будувати ці фортифікаційні споруди? Правда, це особливо стосується східних областей, які не погоджують документи. Куди ми всі котимося і ліземо? Невже ми тут не воюємо за виживання і за справжню оборону, а тільки думаємо, як вкрасти ці мільярди?

Звертаюся до голови Харківської обласної військової адміністрації, який зобов'язувався і обіцяв публічно, що він оприлюднить документи про ті фірми, які виграли тендери і мали побудувати фортифікації. Де вони?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Лабі Михайлу Михайловичу, фракція політичної партії «Слуга народу», потім – Євтушок Сергій Миколайович.

ЛАБА М.М., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 70, Закарпатська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Олександрю Бакумову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Олександрю Сергійовичу.

БАКУМОВ О.С. Шановні колеги, сьогодні зранку виступав наш колега Жан Беленюк і закликав нас бути об'єднаними, як наші спортсмени-олімпійці в спорті, в цій залі парламенту. Я хотів би, щоб ми з вами конструктивно об'єдналися в роботі цієї тимчасової спеціальної комісії. До речі, хочу зацентувати увагу, що це не слідча комісія і не прерогатива опозиції, це спеціальна комісія, яка діє на правах головного комітету. Її завдання визначені постановою. Зокрема я підтверджую, що ця спеціальна комісія має досліджувати

факти, які мають значення у застосуванні нормативно-правових актів, які прийняті Верховною Радою України, у тому числі бюджетного законодавства, фінансового контролю.

Я хочу, щоб робота цієї спеціальної комісії була неупередженою, об'єктивною. Питання фортифікацій, забезпечення нашого війська – це питання загальнонаціональні, це питання нашої стійкості, виживання українського народу. На них не можна маніпулювати, створювати політичні ігрища. Ми маємо разом працювати і карати тих, хто краде. Карати тих, хто зловживає, але не робити з цього популізму і бути об'єднаними у нашій роботі в складі цієї тимчасової спеціальної комісії. Прошу всіх вас підтримати вказаний проект постанови і проголосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сергій Миколайович Євтушок, 1 хвилина. Після цього ще щось з процедури хоче Артур Володимирович, а потім голосуємо. А, після виступу Євтушка – Рудик, 1 хвилина.

ЄВТУШОК С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Дякую, Руслане Олексійовичу. Шановні колеги, як в народі кажуть: «чого бідний – бо дурний, а чого дурний – бо бідний». То я можу сказати, що допоки ми тут, в залі, будемо самі собі писати програми, тобто ви будете саджати в крісла міністрів своїх людей, самі собі звітувати, самі себе контролювати, то не буде ніякого результату, тому й будемо такі бідні.

Тому тимчасові слідчі, спеціальні комісії мають працювати як дзвіночок, там немає бути ні влади, ні опозиції. Ви в черговий раз ставите представника моновлади, який має контролювати виконання моноурядом тих завдань, на які звернуло увагу суспільство. Результату, я думаю, ніякого не буде, тому що немає балансу. Ось така ситуація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рудик. Після цього виступ з процедури, Артур Володимировичу.

Будь ласка, Сергію Ярославовичу.

РУДИК С.Я. Шановні друзі, продовження мого виступу на початку нашого засідання. Запрошую всіх на власні очі побачити всі три лінії оборони. Це не лише важкі ділянки Донецької, Харківської, Запорізької областей, там є і спокійніше. Пропоную почати з Сумської області. Не треба навіть на Курськ іти. Хоча там теж будують фортифікаційні споруди. Якщо вони будуть будуватися за бюджетні кошти, це також може бути предметом нашої діяльності. Я член тимчасової

спеціальної комісії, про яку ми зараз говоримо. За півтора місяця ми не провели жодного засідання. Ну трабл трапився з колегою. Знаєте, про що йдеться. Але чого не засідати? Я один, мабуть, лишився з депутатів, який зараз воює. Яка була проблема? Тому, колеги, засучуйте рукава, Запорізький напрямок чекає кожного з вас. Організую, покажу. Я сподіваюся, що ви доповісте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, виступили всі фракції і групи, тепер є колеги, які хочуть виступити з процедури. Але я попереджаю, відповідно до Регламенту ви повинні виступати з процедури. Якщо ви виступаєте не з процедури, я роблю перше зауваження. Якщо ви продовжуєте виступати не з процедури, я позбавляю слова. Так говорить Регламент.

Артур Володимирович. Після цього – Мар'яна Володимирівна. Будь ласка.

ГЕРАСИМОВ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Тут опозицію звинуватили в популізмі, що ми попереджали про фортифікації, так само перед повномасштабним вторгненням нас хтось звинувачував в популізмі, коли ми говорили про виділення грошей на армію.

Руслане Олексійовичу, згідно з частиною третьою статті 138 Регламенту Верховної Ради України, прошу вас поставити на голосування пропозицію про прийняття рішення Верховною Радою про голосування щодо цього проекту постанови лише за основу. Руслане Олексійовичу, буду вдячний, якщо ви поставити це зараз на голосування.

Колеги, пояснюю. Ми проголосуємо за основу, звільнимо Задорожнього і окремо потім проголосуємо за призначення пана Бакумова. Бо, вибачте, кого не призначають, різниця – розмір хабара (я маю на увазі «слуг народу»). Тому прохання призначати людей з опозиції, тоді досягнемо результату.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, це регламентна пропозиція, тому я просто поясню її вам, бо вона вперше застосовується в залі. Взагалі за Регламентом Верховної Ради України постанови та інші акти Верховної Ради приймаються з дотриманням процедури, передбаченої для розгляду законопроектів у першому читанні з прийняттям їх в цілому. Тобто ми завжди голосували в першому читанні, отже в цілому, якщо Верховною Радою не прийнято іншого рішення. Артур Володимирович просить Верховну Раду прийняти інше рішення і проголосувати тільки за основу, щоб була можливість подавати поправки, зміни в проект постанови Верховної Ради України. Ми вперше це робимо. Тому, шановні колеги, я вимушений...

З процедури – голова регламентного комітету Сергій Кальченко. Будь ласка.

КАЛЬЧЕНКО С.В. Шановний Руслане Олексійовичу! Шановні колеги народні депутати! Я думаю, що подібна пропозиція, яка була озвучена щодо розгляду проекту постанови у двох читаннях, є абсолютно помилковою, оскільки треба розуміти в комплексі частину шосту статті 89 і частини другу, третю статті 138 Регламенту. В принципі, Верховна Рада може розглядати проекти постанов у двох читаннях. Але це мають бути законопроекти нормативного характеру – проект закону або проект постанови нормативного характеру.

Цей проект постанови, який розглядається, не нормативно-правовий акт. Це проект акта індивідуального характеру. А те, що було запропоновано – спочатку звільнити, а до другого читання призначити, так це як взяти проект постанови і ножицями розділити на дві частини. Це не розгляд у двох читаннях, не можна взяти і ножицями розрізати папір, на якому є проект постанови.

Тому, на мою думку, цей проект постанови має прийматися в цілому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ви почули роз'яснення.

Разумков. Тільки попереджую: з процедури, Дмитре Олександровичу, будь ласка.

РАЗУМКОВ Д.О. Руслане Олексійовичу! Я зараз не буду коментувати щодо проекту постанови, тому що насправді немає заперечень щодо того, щоб розглядати проект постанови в першому і в другому читаннях, хоча такого дійсно не було в залі.

Я про інше. Яка норма Регламенту дозволяє голові регламентного комітету надавати свою особисту думку щодо Регламенту? Цим має займатися профільний комітет, не якийсь народний депутат. Тому згідно з процедурою це не може відбуватися в стінах Верховної Ради. Якщо є така позиція, можна звернутися до регламентного комітету, отримати висновок і далі вже рухатися. А якщо ні, то ми мусимо поставити на голосування пропозицію, яка є у колеги.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, голова комітету є таким самим народним депутатом, який наділений такими самими повноваженнями, і він висловив свою точку зору. Ми почули вашу позицію.

Шановні колеги, я почув різні позиції. Гадаю, що буде більш правильно спробувати поставити на голосування. Не підтримаєте – воно буде розглядатися, як зазвичай, підтримаєте – будемо розглядати у двох рішеннях або звернемося до комітету за роз'ясненням.

Шановні колеги, ставлю на голосування пропозицію... Дивіться, якщо не прийнято інше рішення Верховної Ради... Та ну що ви починаєте, шановні...

Железняк, ще один фахівець з Регламенту. Будь ласка, ваша позиція.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Я не претендую на фахівця з Регламенту. Руслане Олексійовичу, чесно скажу, я особисто, як і багато колег, не розуміємо, що ми першим голосуємо, що другим. Тому можете ще раз повторити, які у нас будуть голосування, щоб ми розуміли...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, у нас буде одне голосування. Після цього ми звернемося до регламентного комітету дати роз'яснення цій нормі. Але зараз я вимушений поставити на голосування, тому що роз'яснення немає. Я попрошу після цього регламентний комітет розглянути, чи правильно ми розуміємо цю норму, чи ні.

Але ще раз пояснюю, я поставлю на голосування одну пропозицію: прийняти інше рішення Верховної Ради, за яким проект постанови розглядати спочатку за основу, потім в цілому. Якщо ви не підтримаєте це рішення, ми розглядаємо за звичайною процедурою.

Ставлю на голосування пропозицію Артура Герасимова. Прошу голосувати.
«За» – 65.

Рішення не прийнято.

Артуре Володимировичу, все чесно. Але я прошу регламентний комітет дати пояснення цій ситуації, щоб вона просто більше не виникала в залі.

Дякую, шановні колеги. Тоді переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Постанови «Про зміни у складі Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань використання коштів державного бюджету України, спрямованих на облаштування фортифікаційних споруд та інженерних загороджень на лінії зіткнення, а також на виготовлення та закупівлю безпілотних літальних апаратів та засобів радіоелектронної боротьби для військових частин і підрозділів Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань» ([№ 11422](#)) в цілому з необхідними техніко-юридичними правками. Хто не почув, напис на екрані. Прошу голосувати.

«За» – 282.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги.

Рухаємося далі.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в програмі Союзу щодо боротьби із шахрайством» ([№ 0281](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 244.

Рішення прийнято.

Запрошую заступника міністра України Драганчука Юрія Олеговича для доповіді щодо цього законопроекту.

ДРАГАНЧУК Ю.О., заступник міністра фінансів України з питань європейської інтеграції. Добрий день, шановні народні депутати! Вашій увазі пропонується проект Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в програмі Союзу щодо боротьби із шахрайством», внесений на розгляд Верховної Ради України Президентом України.

Завданням законопроекту є виконання внутрішньодержавних процедур, необхідних для ратифікації Угоди між Україною та ЄС про участь в програмі Союзу щодо боротьби з шахрайством, вчиненої 20 березня 2024 року в Брюсселі. Набрання угодою чинності створить правові підстави для приєднання України до програми Союзу щодо боротьби з шахрайством, головною метою якої є поглиблення міжнародного співробітництва України з Європейським Союзом, спрямоване на вдосконалення системи захисту фінансових інтересів України та ЄС.

Відповідно до угоди Україна братиме участь у програмі як асоційована країна в усіх частинах програми тією мірою, якою чинні правові вимоги дозволяють участь третіх країн. Що це нам дозволить? Це дозволить нашій державі долучитися до спільної для країн ЄС програми, в рамках якої Європейська комісія надає фінансування для:

IT-інструментів, спрямованих на посилення транснаціональної співпраці з комісією;

забезпечення необхідної підтримки та сприяння фінансовим розслідуванням;

надання технічної та оперативної підтримки відповідним органам для посилення боротьби з шахрайством та іншою незаконною діяльністю;

нарощування IT-потенціалу нашої країни, збільшення обміну даними між країнами ЄС;

організації спеціалізованого навчання, спрямованого на покращення співпраці та координації між службами, пов'язаними з захистом фінансових інтересів Союзу.

Передбачається, що прийняття законопроекту та подальша участь України у програмі Союзу щодо боротьби з шахрайством дасть змогу отримати необхідні знання та професійну підготовку у сфері захисту фінансових інтересів України та ЄС, а також зміцнить інституційну спроможність України в побудові системи боротьби з шахрайством за європейськими стандартами.

Дякую. Прошу підтримати.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **КОРНІЄНКО О.С.**

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для співдоповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Олена Василівна Вінтоняк.

ВІНТОНЯК О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний головуючий! Шановні народні депутати! Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу 4 липня 2024 року розглянув текст проекту Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в програмі Союзу щодо боротьби із шахрайством», який був внесений Президентом України.

Прийняття проекту дозволить завершити всі внутрішньодержавні процедури, необхідні для набрання чинності Угодою між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в програмі Союзу щодо боротьби із шахрайством, учиненою 20 березня 2024 року в місті Брюссель. Угода не суперечить праву Європейського Союзу, а її ратифікація створить правові підстави для приєднання України до програми Союзу щодо боротьби із шахрайством, головною метою якої є міжнародне співробітництво між Україною та Європейським Союзом, спрямоване на вдосконалення системи захисту фінансових інтересів України та Європейського Союзу.

Очікується, що така участь України у програмі сприятиме:

запобіганню у боротьбі з шахрайством, корупцією та будь-якою іншою незаконною діяльністю, що зачіпає фінансові інтереси України в Європейському Союзі;

підтримці звітування про порушення, зокрема шахрайство щодо фондів спільного управління та фондів передвступної допомоги бюджету Європейського Союзу;

забезпечення інструментів для обміну інформацією та підтримки оперативної діяльності у сфері взаємної адміністративної допомоги.

За результатами розгляду комітет рекомендує Верховній Раді прийняти за основу та в цілому проект Закону України «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України у програмі Союзу щодо боротьби із шахрайством». Прошу підтримати рішення комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запишіться, будь ласка, на виступи: два – за, два – проти.

Дирдін Максим Євгенович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Колеги, я прошу підтримати даний законопроект і перейти до голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федина Софія Романівна, фракція «Європейська солідарність».

ФЕДИНА С.Р. Прошу передати слово моїй колезі Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги, очевидно, фракція «Європейська солідарність» буде підтримувати цю ратифікацію і долучення України до цієї програми. Можливо, хоча б таке долучення допоможе нам нарешті подолати ті об'єми шахрайства, яке відбуваються в країні з державним бюджетом. Можливо, ті ІТ-інструменти, тренінги, і те навчання, про яке говорив заступник міністра, яке нам надасть Європейський Союз у відповідності із нашим долученням до цієї програми, відкриє прискіпливу увагу до того, що відбувається в українських державних структурах. Ми спільно зможемо, нарешті, побороти ті жахливі явища, з якими, на жаль, стикаємося під час дії воєнного стану, під час повномасштабного вторгнення російської федерації до України.

Тому запрошую всіх, по-перше, підтримати цю ратифікацію, а по-друге, долучитися до реальних інструментів контролю до того неподобства, що відбувається в державі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович, група «Платформа за життя та мир».

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую вам, Олександрє Сергійовичу. Наша група підтримує даний проект закону про ратифікацію угоди з Європейським Союзом. Я хотів би звернути увагу присутніх, що тут також буде передбачатися і фінансовий внесок, сплата якого згідно з протоколом про зупинення в Україні якраз сплати такого фінансового внеску на період дії воєнного стану, буде призупинена.

У продовження теми щодо поглиблення співпраці з Європейським Союзом, у даному випадку я хотів би більш критично підійти якраз до торгово-економічного співробітництва і звернути увагу двох представників Кабінету Міністрів, які сьогодні присутні, що необхідно взагалі повністю переглянути формат торгово-економічного співробітництва, який є неприйнятним, тому що Державна служба статистики України за перше півріччя цього року опублікувало дані, що в нас впав експорт до країн Європейського Союзу на 9,3 відсотка. Це не якась там сумнівна динаміка, а реальні цифри.

Другий негативний момент, який також вам треба врахувати в торгово-економічному співробітництві, це хронічне чи постійно від'ємне сальдо в зовнішній торгівлі з країнами Європейського Союзу: мінус 5,8 мільярда доларів. Якщо у нас експорт 11 мільярдів доларів, то імпорт майже 17. Так? Тому ця цифра в подальшому впливає на платіжний баланс, на фінансово-банківську систему, на валютний ринок і таке інше.

Тому, ратифікуючи таку угоду, ви маєте враховувати більш глибокі торгово-економічні проблеми, які є у нас з країнами Європейського Союзу, для того, щоб розв'язувати комплекс економічних проблем на макрорівні.

Дякую за увагу. Ми підтримуємо даний проект ратифікації.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція «Батьківщина». Будь ласка.

ЦИМБАЛЮК М.М. Фракція «Батьківщина». Прошу передати слово Валентину Наливайченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валентин Наливайченко. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні пані та панове! Дорогі наші захисники! Фракція «Батьківщина» підтримує і закликає всіх ратифікувати цю угоду з Європейським Союзом. Чому це важливо? Тому що шахрайство і корупція у фінансових, митних, сільськогосподарських справах має бути ліквідована в Україні за допомогою наших європейських партнерів.

Чому це важливо для України? Тому що та мільярдна допомога, яка виділяється і буде виділятися нашій країні, нашому бюджету, нашим соціальним виплатам від Європейського Союзу, потребує захисту від зловживань, щоб шахраї не викрадали і не відмивали кошти. Яким чином це зробити? З європейськими партнерами ми домовилися і підтримуємо, щоб їх досвід, їх ІТ-продукти,

їх фахівці допомогли нашим фахівцям так працювати. В яких державних органах мають бути такі фахівці? Державна аудиторська служба. Ми щиро бажаємо, щоб наші фахівці навчилися і гостро контролювали ситуацію. Також ми виступаємо за те, щоб Рахункова палата повернула собі функції і повноваження контролю за всіма витратами бюджету. Фракція «Батьківщина» закликає так діяти, наводити порядок і інтегруватися, набувати членство в Європейському Союзі.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Героям слава!

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього проекту закону про ратифікацію, переходимо до прийняття рішення. Я прошу народних депутатів зайняти свої місця. Готові голосувати?

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Угоди між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, з іншої сторони, про участь України в програмі Союзу щодо боротьби із шахрайством» ([№ 0281](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 266.

Рішення прийнято.

Наступна ратифікація. Проект Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди «Програма відновлення України III» між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0283](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 235.

Рішення прийнято.

Запрошую до короткого виступу заступника міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України Козловську Наталію Вікторівну.

Будь ласка, Наталіє Вікторівно.

КОЗЛОВСЬКА Н.В., заступник міністра розвитку громад, територій та інфраструктури України. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! На ваш розгляд вноситься проект Закону України «Про ратифікацію Фінансової угоди «Програма відновлення України III» між Україною та Європейським інвестиційним банком», внесений Президентом України. Законопроектом пропонується ратифікувати дану фінансову угоду, яка підписана 11 червня поточного року в Берліні під час конференції. Фінансовою угодою передбачається реалізація спільного з Європейським інвестиційним банком проекту «Програма відновлення України III», кошти якого будуть спрямовані

на реалізацію проектів з відновлення соціальної та критичної інфраструктури у регіонах, що зазнали руйнувань через військову агресію російської федерації проти України, та інших населених пунктах, що приймають найбільшу кількість внутрішньо переміщених осіб.

Сума залучення позики Європейського інвестиційного банку в рамках реалізації проекту становить 100 мільйонів євро, яка передаватиметься громадам у вигляді субвенції. Підтримка банку в рамках проекту буде зосереджена зокрема на таких сферах: відновлення об'єктів муніципальної інфраструктури, таких як школи, садочки та лікарні, об'єктів інфраструктури у сферах водопостачання, водовідведення та теплопостачання, реконструкції громадських будівель, спортивно-реабілітаційних центрів та соціального житла з впровадженням енергоефективних заходів.

Проект є аналогічним продовженням програм «Надзвичайна кредитна програма для відновлення України» та «Програма відновлення України», в рамках яких здійснюються заходи з відновлення соціальної та критичної інфраструктури.

Ратифікація фінансової угоди дозволить якнайшвидше розпочати відновлення та розбудову соціальної, критичної інфраструктури і надасть змогу Європейському інвестиційному банку розпочати переговори з інвесторами щодо активізації мандату фонду для доступності ще 150 мільйонів євро на майбутні проекти відновлення соціальної та критичної інфраструктури.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова голову Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Климпуш-Цинцадзе Іванну Орестівну.

Будь ласка, Іванно Орестівно.

У мене написано, щодо цього питання доповідаєте ви, а Галайчук – щодо наступного. Якщо у вас щось змінилося, будь ласка, я готовий...

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Дякую. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Проектом закону передбачається ратифікувати Фінансову угоду «Програма відновлення України III» між Україною і Європейським інвестиційним банком, підписану 11 червня 2024 року в місті Берліні.

На думку комітету, прийняття проекту акта створить правові підстави для реалізації фінансової угоди і подальшої реалізації проекту «Програма відновлення України III». Загальний обсяг залучених кредитних коштів Європейського інвестиційного банку для реалізації проекту становить 100 мільйонів євро. Реалізація нового проекту буде спрямована на відновлення та модернізацію основних соціальних послуг у таких сферах як освіта, охорона здоров'я, житло для внутрішньо переміщених осіб, соціальний захист, а також на відновлення, модернізацію критичної інфраструктури (об'єкти водопостачання, водовідведення і теплопостачання) на тих територіях, які зазнали

значних руйнувань, а також у регіонах, які прийняли найбільшу кількість внутрішньо переміщених осіб, за принципом «*build back better*» з урахуванням енергоефективних, кліматичних підходів до вирішення викликів, пов'язаних із вказаними подіями.

Комітет Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу розглянув сьогодні на своєму засіданні 20 серпня 2024 року проект Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди «Програма відновлення України III» між Україною та Європейським інвестиційним банком» і ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу та в цілому.

Рішення комітету узгоджується із висновком Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цього проекту закону, і рухаємося далі до голосування.

Клочко Андрій Андрійович, фракція «Слуга народу».

КЛОЧКО А.А., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово нашому колезі Копиленку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Любимович Копиленко. Будь ласка.

КОПИЛЕНКО О.Л., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний Голово! Шановні народні депутати! Шановна пані Климпуш-Цинцадзе докладно розказала про цей законопроект. Ми його розглядали на засіданні нашого комітету. Це традиційна, важлива для нас тема, бо будь-яка міжнародна допомога є цеглиною в нашу перемогу, тому ми пропонуємо активно підтримати цей законопроект.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Гончаренко Олексій Олексійович, фракція «Європейська солідарність», передає слово Іоновій. Будь ласка.

ІОНОВА М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» підтримує даний законопроект, тому що це стосується ратифікації фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком. Ми вдячні партнерам за підтримку в такій складний час. Ми розуміємо, що російська агресія кожен день завдає ударів, величезних руйнувань нашій соціальній сфері, сфері освіти, охорони здоров'я, і ми свідомі того, що і відновлення, і модернізація має відбуватися сьогодні.

Такі проекти мають бути справою честі, добросовісності для держави і державних інституцій. Вони мають базуватися на дуже високих моральних та державницьких принципах з нульовою толерантністю до корупції. Але на практиці ми бачимо, що владі абсолютно байдуже на моральні принципи і прозорість використання коштів, як українців, так і наших міжнародних партнерів. Приклад – це «Охматдит». Це страшенна ганьба вже вийшла далеко за межі України. Увесь світ і кожен українець збирали кошти на відновлення «Охматдиту» для того, щоб влада показала свій план дій, що буде відбуватися з «Охматдитом». Але з першого дня це скандали, тотальна корупція, чесно кажучи, від якої вже нудить просто на фізичному рівні.

Я хочу вам сказати, що так сталося, що кошти були зібрані на кишеньковий фонд лікарні. Співзасновниця цього фонду пані Соколовська зареєструвала його за своєю домашньою адресою. Вона була адвокаткою феєсбешника Єрофеєва. Корні ведуть, до речі, до групи Портнова. Я вже не кажу про те, що 22 серпня буде судовий розгляд, вона нанесла важкі тілесні ушкодження своєму співвласнику. Це вже не вперше. Такі персонажі – це просто ганьба.

Ми вимагаємо, щоб кошти були передані лікарні, влада знайшла цей інструмент, а в парламенті була створена тимчасова слідча комісія з питань коштів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немиря Григорій Михайлович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

НЕМИРЯ Г.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Прошу передати слово Валентину Наливайченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Валентин Наливайченко. Будь ласка.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Шановні пані та панове! Дорогі наші захисники! Фракція «Батьківщина» закликає ратифікувати цю угоду. Так, це ще

100 мільйонів євро від Європейського інвестиційного банку. А знаєте, скільки вже таких проектів здійснено Європейським інвестиційним банком після початку повномасштабної агресії росії? Більш ніж на 2 мільярди євро. Настав час Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури взяти участь у парламентських слуханнях: для кого і кому підуть гроші з цієї позики Європейського інвестиційного банку. Фракція «Батьківщина» пропонує, щоб насамперед ці кошти були використані для переселенців, для внутрішньо переміщених осіб. Це наші люди, які опинилися в страшній біді, не мають житла, втратили майже все, що нажили. Кошти, які ми отримуємо і можемо далі отримувати, на наше переконання, мають піти на ті проекти, які будуть збудовані швидко, не за завищеними цінами, а за такими, які уможливають якомога більше нового якісного житла, нового якісного забезпечення багатодітних сімей і багато інших питань, включно з медициною. Це має бути зроблено адресно конкретній українській сім'ї, конкретному українському громадянину. Тоді зрозуміло, навіщо ми використовуємо і беремо стільки допомоги від наших партнерів.

Наша пропозиція – підтримати і ратифікувати угоду. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Колтунович Олександр Сергійович. Після цього голосуємо, шановні колеги. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Наша група підтримує даний проект закону про ратифікацію відповідної угоди. Тут ідеться якраз про кредит на суму 100 мільйонів євро від Європейського інвестиційного банку. Фінансовий контекст дуже важливий, бо нам потрібна нова фінансова стратегія. Поясню чому. Постійні запозичення, нові кредити дають нам поштовхи для розвитку, але все одно глобально вони нас обтяжують. У нас ідуть значні витрати з державного бюджету з видаткової частини на обслуговування і погашення цих боргів. Подивіться, через 10 років прийдеться вже повертати, і тут є і фіксована ставка по кредитах.

Тому це важливе питання. Зважаючи на той факт, що в залі є два представники уряду, хочу попросити підготувати комплексну фінансову стратегію на найближчі мінімум п'ять, а то і більше років для того, щоб ми могли врегулювати ті глибинні фінансові проблеми, а не просити кредит у Європейського інвестиційного банку, в інших по 100, 200 мільйонів.

Чому це так важливо? Тому що зараз державний борг становить 152 мільярди доларів, а на початку нашого скликання він був 82 мільярди, тобто майже вдвічі зріс гарантований державою борг. Це одна цифра. А інша цифра – 19,9 мільярда доларів. Це фінансування державного бюджету від міжнародних партнерів. Це великі цифри, які свідчать про залежність України від зовнішнього фінансування і від фінансування загалом. Необхідно, щоб ви подали відповідні стратегічні документи і країна жила відповідно з цими документами. Тоді у вас не буде виникати бажання підвищувати податки, збори в короткостроковій

перспективі тощо. Тоді ми будемо мати чіткі фінансові зобов'язання і фінансовий план для того, щоб розв'язувати нагальні соціально-економічні проблеми.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення цього питання, переходимо до прийняття рішення. Прошу народних депутатів зайняти свої місця.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Фінансової угоди «Програма відновлення України III» між Україною та Європейським інвестиційним банком» ([№ 0283](#)) за основу та в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 269.

Рішення прийнято.

Дякую, колеги. Рухаємося далі.

На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про ратифікацію Грантової угоди між Урядом України та Урядом Французької Республіки щодо сприяння відновленню та підтримці критичної інфраструктури та пріоритетних секторів економіки України» ([№ 0284](#)).

Ставлю на голосування пропозицію про розгляд цього питання за скороченою процедурою. Прошу голосувати.

«За» – 229.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошую заступника міністра економіки України – торгового представника України Качку Тараса Андрійовича.

Будь ласка, Тарасе Андрійовичу.

КАЧКА Т.А., заступник міністра економіки України – торговий представник України. Добрий день, пане Голово! Шановні народні депутати! На ваш розгляд вноситься проект Закону «Про ратифікацію Грантової угоди між Урядом України та Урядом Французької Республіки щодо сприяння відновленню та підтримці критичної інфраструктури та пріоритетних секторів економіки України». Грантова угода була укладена 7 червня 2024 року в місті Парижі. Угода передбачає можливість залучення грантових коштів на суму до 200 мільйонів євро, які будуть спрямовані на проекти, узгоджені між урядом України і урядом Франції. Кошти будуть спрямовані насамперед на можливість закупівлі французького обладнання, але також до 50 відсотків цих грантових коштів можна буде спрямувати на закупівлю українського обладнання, що також допоможе розвивати українську економіку.

Дуже вам дякую. Пропоную підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запрошую до слова першого заступника голови Комітету з питань інтеграції України до Європейського Союзу Галайчука Вадима Сергійовича.

Будь ласка, Вадиме Сергійовичу.

ГАЛАЙЧУК В.С., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»)*. Дякую, пане Голово. Шановні колеги, заступник міністра описав дану угоду і основні її положення, тож Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу на своєму засіданні розглянув проект Закону «Про ратифікацію Грантової угоди між Урядом України та Урядом Французької Республіки щодо сприяння відновленню та підтримці критичної інфраструктури та пріоритетних секторів економіки України», який ми зараз маємо голосувати. Комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти його за основу та в цілому. Нам потрібно провести це голосування сьогодні, аби завершити всі ті процедури, які передбачені для набрання законної сили цієї угоди.

Як вже зазначалося, це грантова угода, тобто ми отримуємо грантові кошти в розмірі до 200 мільйонів євро. Як ви вже чули, ці кошти можна буде залучати на дуже важливі проекти, у тому числі на те, аби закупляти українське обладнання, українські товари для виконання програм. Дуже прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, я прошу записатися на виступи: два – за, два – проти для обговорення цього проекту закону.

Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна. Будь ласка.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Прошу передати слово Вікторії Сюмар.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторія Сюмар. Будь ласка.

СЮМАР В.П., *голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»)*. Від фракції «Європейська солідарність» я хочу подякувати нашим французьким партнерам за допомогу в ці складні часи. Звичайно, ми будемо підтримувати ратифікацію цієї угоди. Але є декілька моментів, на яких я хотіла б наголосити.

Перше. Уряду України варто було б трохи пропрацювати, щоб у тексті угоди на закупівлю українських товарів передбачалося не 50 відсотків, а можливо і більше. Напевно, нам цей досвід сьогодні не завадив б.

Друге. Варто уважно почитати, на що першочергово наші міжнародні партнери надають нам грантову допомогу. Це енергетика і медицина.

Надзвичайно актуальні питання. Питання енергетики, як пережити цю зиму, дуже гостро стоїть сьогодні перед Україною. Я дуже сподіваюся, що після цієї ратифікації і органи місцевого самоврядування, і Кабінет Міністрів, і всі відповідальні чиновники зможуть використати ці наявні ресурси для закупівлі об'єктів альтернативної енергетики, для того щоб перекрити той дефіцит у енергосистемі України, який може дуже погано закінчитися для країни, особливо в цей осінньо-зимовий період.

Тема медицини. Я не можу про неї не згадати. Абсолютно долучаюся до щойно сказаного моєю колегою Марією Іоновою. Ви знаєте, нам міжнародні партнери будуть допомагати, якщо ми будемо мати їхню довіру. І те, що сьогодні відбувається довкола дитячої лікарні «Охматдит», безперечно не сприяє цій довірі. Тут парламент мав би бути значно активніший. Я думаю, що мала б бути створена і тимчасова слідча комісія для того, аби дати відповіді на запитання, що там відбулося із грішми, які пожертвували українці.

Принагідно дякую антикорупційному комітету за активність у цьому питанні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Цимбалюк Михайло Михайлович, фракція політичної партії Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина».

Наливайченко. Увімкніть мікрофон.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Фракція «Батьківщина». Шановні пані та панове! Дорогі наші захисники! Ця конкретна угода, на нашу думку і переконання, це грант, який має піти напяму тим українським лікарням, установам, які можуть, хочуть і здатні, по-перше, отримати сучасне обладнання від наших французьких партнерів, по-друге, одразу ж його спрямувати для громадян України, використовувати для лікування наших громадян.

Тут є питання, але в цьому залі є керівники і екологічного комітету, і Комітету з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування. Я щиро хочу, щоб і пан Олег Бондаренко, і інші долучилися і сприяли тому, щоб ця угода запрацювала якомога скоріше, щоб те, що французькі партнери погодилися і виділили майже 200 мільйонів євро, якомога скоріше з'явилося у вигляді обладнання в українських лікарнях. Тим більше, що українські лікарні вже направили такі запити і листи. Зараз питання уряду якомога швидше сприяти, щоб це було зроблено.

Чому це важливо? Тому що наші європейські партнери побачать, що їх гроші працюють тут і зараз в Україні, що їх допомога потрібна тут і зараз у кожній обласній лікарні нашої рідної країни. Під час воєнного стану, під час війни така допомога дуже потрібна. Ми закликаємо справді зробити по-європейськи: придбати, поставити і дати на використання нашим лікарням.

Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Лаба Михайло Михайлович, фракція «Слуга народу».
Будь ласка.

Після цього ще Колтунович, і голосуємо.

ЛАБА М.М. Дана угода між урядом України і урядом Французької Республіки, підписана 7 червня 2024 року в Парижі, і нам пропонується її ратифікувати. Дякуємо нашим партнерам – членам Європейського Союзу у підтримці боротьби. Ми маємо дуже багато пошкоджень інфраструктури, і тому сьогодні нам треба її відновлювати. Це прискорить процеси відновлення, як колеги сказали, також у медичній сфері, і ми знаємо, що французи відкривають дуже багато реабілітаційних центрів по Україні, яких сьогодні так потребують наші військові.

Дякую. Прошу підтримати та проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Завершальний виступ – Колтунович Олександр Сергійович, 1 хвилина.
Після цього голосуємо.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Наша група підтримує даний проект закону про ратифікацію відповідної угоди. Але в даному проекті модель взагалі нашої економічної політики – те, що у своєму виступі казала колега пані Вікторія – повинна бути використана для фінансування закупівлі у Французькій Республіці товарів і послуг, які можуть використовуватися в рамках реалізації проектів (50 відсотків).

Тобто я розумію, що є певний критичний імпорт і обладнання, яке використовується, але ми ж постійно виступаємо: імпортозаміщення, локалізація, внутрішнє виробництво, товари і послуги, виробництво всередині країни, база оподаткування, робочі місця і таке інше. Давайте будемо відверті, якщо ще на цю угоду можна закрити очі, зважаючи на її критичний контекст в енергетиці, то на інші угоди, де в нас локалізація 70 відсотків для зарубіжних країн, це є неприпустимим.

Тому прохання уряду в подальшому підписувати все-таки угоди, які будуть локалізувати виробництво в Україні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили обговорення. Переходимо до прийняття рішення. Я прошу зайняти місце.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття проекту Закону «Про ратифікацію Грантової угоди між Урядом України та Урядом Французької Республіки щодо сприяння відновленню та підтримці критичної інфраструктури та пріоритетних секторів економіки України» ([№ 0284](#)) за основу і в цілому з необхідними техніко-юридичними правками.

Готові голосувати? Прошу народних депутатів голосувати.

«За» – 265.

Рішення прийнято.

Закон прийнятий у цілому.

Шановні колеги, розгляд питань порядку денного на сьогодні завершено. Дякую всім за результативну роботу. Зараз я оголошую перерву в нашому пленарному засіданні, про час і місце його продовження буде повідомлено завчасно. Нагадую про необхідність непоширення інформації щодо його початку. Продовжуємо наполегливо працювати заради України. Слава Україні!

Шановні колеги, я прошу направити до мене по представнику від кожної фракції і групи, як ми домовлялися, на 16 годину.